

BAITA' MAKAKUYAG SIULAT NI YAHYA

BAB 1

Parman

1. Dain ha auwal asal na ing Parman ampa ing Parman dungan sing Allahu Ta'ala iban ing Parman amuna ing Allahu Ta'ala.
2. Sia asal na dain ha auwal dungan sing Allahu Ta'ala.
3. Ing katantan napanjari nia iban bang bukun sia wai unu-unu napanjari amu ing asal na piapanjari.
4. Du'un kania ing kabuhi' iban ing kabuhi' amuna ing sawa pa manga ta'u.
5. Ing sawa sumi'nag halaum katigidluman ampa ing sawa wala' nada'ug sing katigidluman.

Parsaksi'an ni Yahya ha pasal sing sawa

6. Aun hambu'uk ta'u dia'ak sing Allahu Ta'ala. Ing ngan nia hi Yahya.
7. Miari sia sumaksi' bat sia makabaita' ha pasal sing sawa supaya ing katan magparachaya dain kan Yahya.
8. Bukun sia ing sawa sagua' miari sia supaya makabaita' ha pasal sing sawa.

Ing sawa bunnal

9. Ing sawa bunnal amu ing magpasawa ha ta'u katan magkakarai palaum dunya.
10. Bakas sia ha dunya iban ing dunya napanjari nia iban ing dunya wala' naka'ingat kania.

11. Miari sia pa luggia' hula' nia iban ing manga luggia' ta'u nia wala' timaima' kania.

12. Sagua' ing katan timaima' kania amu ing mangandul ha ngan nia, dihilan nia kawasa bat manjari manga anak sing Allahu Ta'ala.

13. Bukun sila piag'anak dain ha dugu' bukun dain ha kabaya'an sing baran bukun dain ha kabaya'an sing ta'u sagua' piag'anak sila dain ha Allahu Ta'ala.

Parman nanjari ta'u

14. Iban ing Parman nanjari ta'u iban himula' halauman taniu; hipu' sia sing ni'mat iban kasabunnalan. Kita' namu' ing anglit nia bia' sing ha hambu'uk-bu'uk piag'anak sing Ama'.

15. Hi Yahya simaksi' ha pasal nia iban namung matanug, Amuna sia ini ing piamung ku, Ing mari sumunud kaku' labi pa dain kaku' karna' asal na sia naka'una dain kaku'.

16. Iban nakataima' kitaniu katan ni'mat, maglabi-labi dain ha kahipu'an nia.

17. Karna' ing Taurat dihil pialabai dain kan Musa sagua' ing ni'mat iban kasabunnalan na'aun dain kan Isa Almasih.

18. Wai nakakita' ha Allahu Ta'ala; ing hambu'uk-bu'uk da Anak piag'anak amu ing halaum jantung sing Ama' ing nakapa'ingat kania.

Parsaksi'an ni Yahya Magbabaptais

19. Na' amuna ini ing parsaksi'an ni Yahya pagda'ak sing manga Yadudi ha manga pakil iban ha manga Libai dain ha Jirusalim umasubu kania, Hisiu-ta' kau?

20. Nagsabunnai sia; wala' sia namailu karna' la la'ung nia, Bukun aku ing Almasih.

21. Ampa nila sia iasubi, Na', unu kau? Hi Ilaija ka kau? Na' la'ung nia, Bukun aku. Ikau na ka ing nabi? La'ung ni Yahya, Bukun.

22. Hangkan iasubu nila sia, Hisiu-ta' kau? Bata aun hikabaita' namu' pa manga dima'ak kamu'. Unu ing hikapamung mu pasal mu?

23. La'ung nia, Aku ing tingug diungug niu namung matanug ha pasalangan, Pabuntula ing dan sing Tuhan, bia' sing piamung hi nabi Isaya.

24. Na' ing sila ini dia'ak sing manga Parisi.

25. Iasubu nila sia, Mahi-ta' kau magbaptais bang kau bukun ing Almasih bukun hi Ilaija bukun ing nabi ya'un?

26. La'ung ni Yahya kanila, Magbaptais aku ha tubig sagua' aun yan halauman niu hambu'uk nagtitindug, di' niu ka'ingatan.

27. Sia ini ing mari sumunud kaku'. Di' aku tupun humubad sing hukut taumpa' nia.

28. Ini nanjari ha Baitani ha liu sing sapa' Jurdan ha piagbaptaisan ni Yahya.

Anak Bili-bili sing Allahu Ta'ala

29. Pag'adlau hambu'uk kita' ni Yahya hi Isa sung maun kania; la'ung ni Yahya, Kita'aba ing Anak Bili-bili sing Allahu Ta'ala amu ing kumawa' dusa sing dunya.

30. Sia na ini ing piamung ku, Sumunud kaku' aun hambu'uk ta'u mari labi pa dain kaku' karna' asal na sia naka'una dain kaku'.

31. Aku baran ku wala' naka'ingat kania sa-gua' ha sabab ni miari aku magbaptais ha tubig supaya sia hikapanyata' pa bangsa Isra'il.

32. Iban hi Yahya namaita' amu agi, Kita' ku ing Ruh nana'ug bia' kangu' da'm ha langit ampa timutug kania.

33. Aku baran ku wala' naka'ingat kania sa-gua' ing dima'ak kaku' magbaptais ha tubig namung kaku', Ing ta'u kakita'an mu tapuan iban tutugan sing Ruh, sia na yan ing magbaptais ha Ruh Kudus.

34. Iban kiakita'an ku iban kiasaksi'an ku sing sia na ini ing Anak sing Allahu Ta'ala.

Ing manga murid naka'una

35. Pag'adlau hambu'uk timindug na isab hi Yanya iban sing dua murid nia.

36. Pagkita' ni Yanya kan Isa miamanau, la'ung nia, Kita'aba ing Anak bui-bui sing Anau Ta'ala.

37. Ing dua murid nakadungug kania nagbichara na ini imurul kan Isa.

38. Pagyingi' hi Isa, kita' nia sila imu'urul hangkan lasubu nia sila, Unu-ta' ing liawag niu? Na' la'ung nia kania, Kaboi (ing ma'ana nia, Guru), hari'in-ta' kau naghuhula'?

39. Sambung nia kanila, Kari kamu kita'. Miagad sila ampa nila kita' ing piaghula'an nia. Na' dimidtu sila kania adlau yadtu karna' marai' na hikahangpu' kajam.

40. Ing hambu'uk kanila amu ing nakadungug kan Yahya nagbichara iban imurul kan Isa hi Andru, taimanghud ni Saimun Pidru.

41. Kiabakan nia muna ing luggia' taimanghud nia hi Saimun iban la'ung nia kania, Kiabakan namu' na ing Misaya, (ing ma'ana nia, Almasih).

42. Dia nia sia madtu kan Isa. Hi Isa imatud kania ampa namung, Ikau yan hi Saimun anak ni Yahya; tawagun da kau hi Sipas, (ing ma'ana nia, Batu).

Katawag kan Pilip kai Nataniai

43. Pag'adlau hambu'uk hi Isa nagniat pa Galili. Kiabakan nia mayan hi Pilip, la'ung ni Isa kania, Agad kau kaku'.

44. Na' hi Pilip da'm ha Baitsaida, hula' ni Andru kai Pidru.

45. Kiabakan ni Pilip hi Nataniai iban la'ung nia kania. Kiabakan namu' na hi Isa ta'u Nasarit, anak ni Yusup amu ing kiasulat ni Musa halaum Taurat iban kiasulat sing manga nabi.

46. Iasubu sia ni Nataniai. Aun ka unu-unu marayau gumua' ha Nasarit? Sambung ni Pilip kania, Kari kau kita'.

47. Kita' ni Isa hi Nataniai sung maun kania iban la'ung ni Isa pasal nia, Kita'aba, ta'u Isra'il sabunnal amu ing katipuhan.

48. Iasubu sia ni Nataniai, Bia'di'in ka'ingat mu kaku'? Sambung ni Isa kania, Wala' pa kau natawag ni Pilip, kita' ta na kau sing sa'bu mu pa hasaum kahui tabug.

49. La'ung ni Nataniai kania, Rabbi, ikau na ing Anak sing Allahu Ta'ala. Ikau na ing Sultan sing Isra'il.

50. La'ung ni Isa kania, Saukat na aku namung kaimu, kita' ta kau hasaum kahui tabug, magparachaya ka kau? Makakita' pa kau labi pa dakula' unu-unu dain ha manga ini.

51. Iban la'ung nia kania, Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, makakita' da kamu sing langit na'u'ukab iban ing manga mala'ikat sing Allahu Ta'ala magna'ug-gaban du'un ha Anakta'u.

BAB 2

Pagtia'un ha Kana

1. Na' sing adlau hikatu aun pagtia'un ha Kana didtu ha Galili iban ing ina' ni Isa didtu.

2. Hi Isa isab ingat iban sing manga murid nia pa pagtia'unan.

3. Na'ubus mayan ing anggul, la'ung sing ina' ni Isa kania, Wai na anggul nila.

4. Na' la'ung ni Isa kania, Baba'i, unu-ta' ing lamul mu kaku'? Ing waktu ku wala' pa dimatung.

5. La'ung ni ina' nia pa manga namumuhah, Unu-unu na ing hipamung nia kaniu, hinanga niu.

6. Aun du'un biubutang unum puga batu bia' da sing piag'addat pag'aillan sing manga Yahudi, lumu'un kania-kania dua atawa tu kibut.

7. La'ung ni Isa kanila, Hipu'a niu sing tubig ing puga. Ampa nila hipu' sampai pa simud,

8. La'ung nia kanila, Kawa' na kamu ampa hadi niu na ing nakura' sing pagjamu ini. Hangkan diahan nila.

9. Pagkinam sing nakura' sing pagjamu ini ha tubig nanjari anggul malaingkan wala' sia naka'ingat bang dain di'in kiawa' ing anggul, (sagua' kia'ingatan sing manga namumuhah amu ing nagda sing tubig), ing nakura' sing pagjamu timawag ha pangantin usug,

10. Amu aig kania, Ing ta'u katan pa'unahun ing anggul marayau hati bang naka'inum na sila mata'ud hisubli na ing mangi'; sagua' tiau' mu ing anggul marayau sampai biha'un.

11. Ing naka'una sing manga tanda' nia ini piapanjari ni Isa ha Kana didtu ha Galili iban pianyata' nia ing sanglit nia; ampa ing manga murid nia nangandul kania.

12. Pagpu'as ha ini limud sia pa Kaparnaum iban sing ina' nia iban sing manga taimanghud nia iban sing manga murid nia; iban himanti' sila didtu bukan malugai.

Pagsuchi sing Timpul

13. Na' ing Pasubar sing manga Yahudi masu'uk na ihan hi Isa timukad pa Jirusalem.

14. Halaum Timpul kiakita'an nia naglilingkud ing manga nagdarangang sapi', bili-bili, kangu' iban ing manga mananambi' sin.

15. Paghinang nia lulubak dain ha lubid manahut, diui nia sila katan iban sing bili-bili iban sapi' pagua' sing Timpul; ampa nia hiudhud ing sin sing manga mananambi' iban bialikkuat nia ing manga lamisahan nila.

16. Ampa nia biaita'an ing manga nagdara-gang kangu', Igi niu ing manga ini; ayau niu hinanga ing bai sing Ama' ku, bai pagdaragan-gan.

17. Kiatumtuman sing manga murid nia sing kiasulat ini, Ing tuyu' ha bai mu makahansul kaku'.

18. Na' iasubu sia sing manga Yahudi, Unu ing tanda' hipakita' mu kamu' sing paghinangun mu ing manga ini?

19. Sambung ni Isa kanila, Lubuha niu ing timpul ini ampa ku bangunun ha tui adlau.

20. Hangkansa la'ung sing manga Yahudi, Ing Timpul ini ka'patan tag'unum katahun hi-nang. Mabangun mu ka ha tui adlau?

21. Sagua' ing timpul piagbichara nia ini amu ing baran nia.

22. Hangkansa pagbangun kania dain ha manga patai, kiatumtuman sing manga murid nia sing piamung nia ini: ampa sila nagparachaya ha surat iban ha kabtangan piamung ni Isa.

Ka'ingatan ni Isa ing katan ta'u

23. Na' sing didtu sia ha Jirusalim ha waktu hailaya Pasubar mata'ud nangandul ha ngan nia pagkita' nila sing manga tanda' piapanjari nia.

24. Sagua' wala' ni Isa piangandul ing baran nia kanila,

25. Sabab kia'ingatan nia ing katan ta'u, iban di' sia magkagunahan kansiu-siu magsaksi' pasal ta'u karna' sia baran nia maka'ingat bang unu ing halaum atai sing ta'u.

Hi Isa iban hi Nikudimus

1. Na' aun hambu'uk Parisi pagnganan hi Nikudimus. Sia ini hambu'uk nakura' sing manga Yahudi.

2. Miadtu sia kan Isa sing dum iban agi, Rabbi, ka'ingatan namu' ing ikau guru miari dain ha Allahu Ta'ala; karna' wai makapanjari sing manga tanda' paghinangun mu ini lual ing Allahu Ta'ala iban nia.

3. La'ung ni Isa kania, Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kau, di' ing ta'u makakita' sing pag-sultanan sing Allahu Ta'ala lual sia hipag'anak magbalik.

4. Iasubu sia ni Nikudimus, Bia'di'in ka'anak ha ta'u bang sia ma'as na? Makasud ka sia mag-balik palaum pakandangan ni ina' nia ampa hi-anak?

5. Sambung ni Isa, Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kau, di' ing ta'u makasud palaum pag-sultanan sing Allahu Ta'ala lual sia hipag'anak dain ha tubig iban Ruh.

6. Ing hipag'anak sing ta'u, tau da; iban ing hipag'anak sing Ruh, ruh da.

7. Ayau kau ma'inu-inu sing namung aku kaimu, Subai kamu hipag'anak magbalik.

8. Ing hangin humuyup paka'in-paka'in kabaya'an nia iban kadungungan mu ing bahunus nia sagua' di' mu ka'ingatan bang dain di'in atawa tudju paka'in. Amura isab ing katan hipag'anak sing Ruh.

9. Na' iasubu sia ni Nikudimus, Bia'di'in ing kajari ha ini?

10. La'ung ni Isa kania, Guru kau sing bangsa Isra'il, malaingkan di' mu kahatihan ini?

11. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kau, kami magbichara sing ka'ingatan namu' iban mag-saksi' sing unu-unu kiakita'an namu' sagua' di' niu taima'un ing parsaksi'an namu'.

12. Bang ta kamu biaita'an sing unu-unu ha dunya ampa di' kamu magparachaya, bia'di'in kaparachaya niu bang ta kamu baita'an sing unu-unu ha surga'?

13. Wai nakakadtu pa surga' lual ing nana'ug dain ha surga', Anak-ta'u amu ing ha surga'.

14. Na' bia' da sing ka'angkat ni Musa sing has ha paslangan malu'ag, amura isab subai ing Anak-ta'u angkatun.

15. Supaya hisiu-siu mangandul kania, taga kahubi' sa'umul-umul.

Lasa sing Allahu Ta'ala ha dunya

16. Karna' ing Allahu Ta'ala landu' tu'ud limasa ha dunya hangkan dihil nia ing hambu'uk-bu'uk Anak nia piag'anak supaya hisiu-siu mangandul kania di' malawa' sagua' taga kabuhi' sa'umul-umul.

17. Karna' dia'ak sing Allahu Ta'ala ing Anak nia palaum dunya bukun humukum sing dunya sagua' supaya ing dunya malappas nia.

18. Ing mangandul kania di' na hukumun; sagua' ing di' mangandul kania asal na nahukum,

sabab wala' sia nangandul ha ngan sing hambu'uk-bu'uk Anak piag'anak sing Allahu Ta'ala.

19. Iban ini ing hukuman, ing sawa miari palaum dunya sagua' ing manga ta'u limasa ha katigidluman dain ha sawa sabab ing manga hinang nila mangi'.

20. Karna' ing katan maghihinang mangi' mabunchi ha sawa iban di' maun pa sawa supaya ing manga hinang nila di' kamattanan.

21. Sagua' ing ta'u maghihinang marayau maun pa sawa supaya kakita'an ing manga hinang nia, nanjari dain ha Allahu Ta'ala.

Ing bagai sing pangantin usug

22. Pagpu'as ha ini hi Isa iban sing manga murid nia miadtu pa Yahudia; didtu himanti' sia iban nila nagbaptais.

23. Hi Yahya isab nagbabaptais ha Inun masu'uk pa Salim sabab mata'ud tubig didtu; iban ing mang ta'u miaun biaptais nia,

24. Karna' wala' pa sia kiabutang palaum jil.

25. Na' na'aun pagsu'al sing manga murid ni Yahya iban sing hambu'uk Yahudi pasal sing pagsuchi.

26. Ampa sila miaun kan Yahya iban la'ung kania, Rabbi, ing bakas iban mu ha liu sing sapa' Jurdan amu ing siaksi'an mu, nagbabaptais da isab iban ing katan ta'u miaun kania.

27. La'ung ni Yahya, Wai makataima' unu-unu lual bang hikadihil kania dain ha surga'.

28. Kamu baran niu makasaksi' kaku' sing la'ung ku bukun aku ing Almasih sagua' nada'ak aku naka'una dain kania.

29. Ing taga pangantin-baba'i, panganting-usug. Ing bagai sing pangantin-usug amu ing timindug iban dumungug kania landu' magkug-kuyag sabab kiadungugan nia ing tingue sing pangantin-usug; hangkansa ing kug ku himipu' na.

30. Subai sia sumung ampa ing aku subai kumu'.

Ing miari dain mata'as

31. Ing mari dain ha ta'as mata'as dain ha katan. Ing dain ha lupa', suku' sing lupa' iban ing hibichara nia pasal sing lupa'. Ing mari dain ha surga' mata'as dain ha katan.

32. Pagsaksi'an nia ing kiakita'an iban kiadungugan nia malaingkan wai tumaima' sing parsaksi'an nia.

33. Ing nakataima' sing parsaksi'an nia nakabutang sing tumbuk nia ha ini, ing Allahu Ta'ala bunnal.

34. Karna' ing dia'ak sing Allahu Ta'ala magbichara sing manga parman sing Allahu Ta'ala; karna' ing pagdihil Ruh bukun giaganta' sing Allahu Ta'ala.

35. Kalasahan sing Ama' ing Anak; tanda' nia dihil ing katan palaum lima nia.

36. Ing mangandul ha Anak taga kabuhi' sa'umul-umul; ing di' magkahagad ha Anak di' makakita' sing kabuhi' gam mayan ing murka' sing Allahu Ta'ala tumutug kania.

BAB 4

Hi Isa ha kuppung ni Yakub

1. Na' pag'ingat sing Tuhan nakadungug ing manga Parisi, kunu' hi Isa naghihinang iban nagbaptais labi pa mata'ud murid dain kan Yahya,

2. Malaingkan hi Isa baran nia wala' nagbaptais lual sadja manga murid nia ing nagbaptais.

3. Minig sia dain ha Yahudia ampa miadtu nagbalik pa Galili.

4. Subai sia lumabai ha Samaria.

5. Hangkansa miaun sia pa hambu'uk da'ira ha Samaria pagtawagun Saikar masu'uk pa lupa' dihil ni Yakub ha anak nia hi Yusup.

6. Didtu ing kuppung ni Yakub. Hangkansa pagka lia'ul hi Isa hapagpanau nia, liming-kud sia ha higad sing kuppung. Ini marai' na hika'unum kajam.

Baba'i Samaria

7. Na' aun miaun hambu'uk baba'i Samaria sumauk tubig. La'ung ni Isa kania, Pa'inuma aku

8. Karna' ing manga murid nia miadtu palaum da'ira mami kaka'un.

9. Iasubu sia sing baba'i Samaria, Bia'di'in-ta' ini, ikau hambu'uk Yahudi mangayu' inumun dain kaku' hambu'uk baba'i Samaria? Karna' ing manga Yahudi di' lumamud ha manga ta'u Samaria.

10. La'ung ni Isa kania, Bang mu kia'ingatan ing anughara' sing Allahu Ta'ala iban bang hisiu ing namung kaimu, Pa'inuma aku, nakapangayu' kau kania tubig taga kabuhi' iban kiadihilan nia na kau.

11. La'ung sing baba'i kania, Tuan, wai hipanauk mu iban ing kuppung malaum. Hari'in mu kawa'un ing tubig taga kabuhi' yan?

12. Labi pa ka kau dakula' dain ha ama' namu' hi Yakub amu ing nagdihil kamu' sing kuppung? Lagi' minum sia dain du'un baran nia iban sing manga anak nia iban sing manga sapi' nia?

13. Sambung ni Isa kania, Ing katan minum sing tubig ini uhaun da magbalik;

14. Sagua' hisiu-siu minum sing tubig hidihil ku kania di' tu'ud uhaun. Ing tubig hidihil ku kania mahinang da du'un kania tubig tumubud pa kabuhi' sa'umul-umul.

15. La'ung sing baba'i kania, Tuan, dihili aku sing tubig yan supaya di' na aku uhaun iban di' na aku mari sumauk.

Ing Allahu Ta'ala, Ruh

16. La'ung ni Isa kania, Kadtu kau tawaga ing bana mu ampa kamu kari.

17. Sambung sing baba'i kania, Wai bana ku. La'ung ni Isa kania, Bunnal ing piamung mu, Wai bana ku;

18. Karna' aun bakas lima bana mu iban ing yan kaimu biha'un bukun bana mu. Du'un ha yan nakapamung kau bunnal.

19. La'ung sing baba'i kania, Tuan, kiahati-han ku na ing ikau hambu'uk nabi.

20. Ing ka'ama'an namu' nagsumba ha bud ini; sagua' la'ung niu ha Jirusalim ing subai pagsumbahan.

21. La'ung ni Isa kania, Baba'i, parachaya kau kaku', ing waktu magdaratung na sing bunnal na kamu magsumba pa Ama' ha bu ini atawa ha Jirusalim.

22. Kamu magsumba sing di' niu ka'ingatan: kami magsumba sing ka'ingatan namu' karna' ing kalappasan gimua' dain ha manga Yahudi.

23. Sagua' ing waktu magdaratung da iban dimatung na. Ing manga magsusumba bunnal. magsumba na pa Ama' halaum ruh iban kasabunnalan: karna' bia' ha ini ing paglawagun sing Ama' magsumba kania.

24. Ong Allahu Ta'ala, Rub. Na' ing magsumba kania subai magsumba halaum ruh iban kasabunnalan.

25. La'ung sing baba'i kania, Ka'ingatan ku ing Misaya magkakar. amu ing pagtawagun Almasih. Pagkari nia hibaita' nia katu'niu ing katan unu-unu.

26. La'ung ni Isa kania, Aku nagbichara kai'mu, amura sia.

Amuna ka baha' ini ing Almasih?

27. Sarta' dimatung ing manga murid nia. Na' na'inu-inu sila sing nagbichara sia iban sing baba'i sagua' wai kanila imasubu, Unu-ta' ing kabaya'an mu? atawa, Mahi-ta' kau nagbichara iban nia?

28. Hangkansa binin sing baba'i ing kibut nia ampa miadtu palaum da'ira iban la'ung nia pa manga ta'u,

29. Kari kamu kita' sing hambu'uk ta'u namaita' kaku' sing unu-unu katan bakas ku nahinang. Amuna ka baha' ini ing Almasih?

30. Gimua' sila dain ha da'ira iban magka-kaun na kania.

Manga uma sarang na tu'ud anihun

31. Ha waktu ini ing manga murid jimungjung kania, amu agi, Rabbi, ka'un na kau.

32. Sagua' la'ung nia kanila, Aun da pagka'unun ku di' niu ka'ingatan.

33. Hangkansa ing manga murid nag'asubuiasubuhi, Aun ka nakara kaka'un kania?

34. La'ung ni Isa kanila, Ing kaka'un ku maghinang sing kabaya'an sing dima'ak kaku' iban sumampurna' sing hinang nia.

35. Bukun ka la'ung niu. Aun pa upat bulan ampa dumating ing pag'ani? Sagua' la'ung ku kaniu, atud kamu pa manga uma; sarang na tu'ud anihun.

36. Ing mag'ani makataima' gadji iban makatau' bunga pa kabuhi' sa' umul-umul supaya ing magbabakal iban sing mag'a'ani magkugkuyag magsama-sama.

37. Karna' du'un ha ini bunnal ing ihilala'ungan, Hambu'uk magbakal, duga'ing mag'ani.

38. Dia'ak ta kamu mag'ani sing wala niu nahinang; duga'ing ing naghinang iban ing kamu nakasud sadja ha hinang nila.

Mata'ud ta'u Samaria nangandul

39. Mata'ud ta'u Samaria nangandul kania dain ha da'ira ya'un sabab sing parsaksi'an sing baba'i bia' na mi, Biata'an nia aku sing unu-unu katan bakas ku nahinang.

40. Hangkansa pagkaun sing manga ta'u Samaria kania, jujungung nila sia padiatu'un na'a kanila. Na' dimidtu sia kania duai adiau.

41. Iban mata'ud pa nagparachaya sabab sing pamung ni Isa.

42. La'ung nila ha baba'i, Biha'un magparachaya na kami bukun sabab sing bichara mu; karna' kiadungugan namu' na sing baran namu' iban ka'ingatan namu' na, sing sia na sabunnal ing Maglalappas ha dunya.

Hi Isa nagbalik pa Galili

43. Na' pagpu'as sing duai adiau, miadtu sia pa Galili.

44. Karna' hi Isa baran nia namung sing wai kalaggu'an sing hambu'uk nabi ha luggia' hula' nia.

45. Hangkansa pagkaun nia pa Galili, ing manga ta'u Galili timaima' kania pagka kiakita'an nila ing katan nahinang nia ha Jirusalim sing Hailaya; karna' sila isab miadtu pa paghantayahan.

Anak usug sing upisial kiduli'an

46. Hangkansa miaun hi Isa nagbalik pa Kana ha Galili, ha kiapapanjarihan nia sing tubig magka'anggul. Na' aun hambu'uk upisial taga'anak nasasakit ha Kaparnaum.

47. Pagdungug nia sing hi Isa nakakaun na dain ha Yahudia pa Galili miadtu sia jimungjung kan Isa pa turun supaya ing anak nia ka'uli'an; karna' ing anak nia sung na matai.

48. Hangkansa la'ung ni Isa kania, Bang kamu di' makakita' manga tanda' iban unu-unu maka'ajaib, di' kamu magparachaya.

49. La'ung sing upisial kania, Tuan, lüd na'a kau bābā wala' pa ing anak ku mapatai.

50. La'ung ni Isa kania, Kadtu na kau; ing anak mu buhi' na. Ing ta'u ya'un nagparachaya sing kabtangan bichara ni Isa kania. Na' li-manjal na sia.

51. Sa'bu nia limulüd biak sia sing manga banyaga' nia iban biaita'an sia sing buhi' na ing anak nia.

52. Hangkansa iasubu nia sila ban unu waktu sia imuli'. Sambung nila kania, Kahapun sing hikapitung kajam wai na hinglau nia.

53. Kia'ingatan sing ama' sing amuna ini ing waktu namung hi Isa kania, Ing anak mu buhi' na. Na' nagparachaya sia iban sing katan isabai nia.

54. Amuna ini ing tanda' hikadua nahinang ni Isa pagkaun nia dain ha Yahudia sa Galili.

BAB 5

Ing kia'uli'an ha tubig pagpaigu'an

1. Pagpu'as ha ini, aun hailaya sing manga Yahudi ha Jirusalim; hangkan hi Isa timukad madtu.

2. Na' aun ha Jirusalim ha da'ig sing lawang bilu-bilu tubig pagpaigu'an pagtawagun na bahasa Ibrani, Baitsara, uma ing ta'ud sing jala-jala nia.

3. Du'un ha manga ini mabanus ta'u nasasakit nagkukulang: outa, pingka', nakukumai; magtatagad sing kata-kata' sing tubig.

4. Karna' ing mala'ikat sing Tuhan mana'ug palaum tubig dain ha waktu pa waktu kumata-kata' sing tubig. Hisu-siu ing maka'una palaum tubig pagpu'as sing tubig kata-kata'un, ka'uli'an dain ha unu-unu na mayan sakit nakakugdan kania.

5. Aun ta'u didtu katlu'an tagwalung katahun na nasakit.

6. Pagkita' hi Isa kania, kia'ingatan nia sing malugai na sia didtu nagkukulang nasakit hangkan iasubu nia sia, Mabaya' ka kau ka'uli'an?

7. Sambung sing ta'u nasasakit kania, Tuan, wai ta'u duma kaku' palaum tubig pagpaigu'an bang kata-kata'un na ing tubig; lagi' sa'bu ku magkakaun, ka'unahan aku tattap sing duga'ing.

8. La'ung ni Isa kania, Tindug kau. Daha ing kulangan mu ampa kau panau.

9. Na' sadu'un-du'un da ing ta'u ya'un kia'uli'an; sarta' dia nia ing kulangan nia ampa mia-nau.

Hi Isa kiatantutan limanggal sing adlau-hali

Na' ing adlau yadtu, adlau-hali.

10. Hangkansa la'ung sing manga Yahudi ha ta'u kia'uli'an ya'un adlau-hali sa ini; wai kapatut mu duma sing kulangan mu.

11. Sagua' sambung nia kanila, Ing ta'u imuli' kaku' namung, Daha ing kuitangan mu ampa kau panau.

12. Iasuo'u nita sia, Hisiu-ta' ing ta'u namung kaimu, Daha ing kulangan mu ampa kau panau?

13. Sagua' ing ta'u kia'uli'an ya'un wala' naka'ingat pang hisiu karna' hi Isa naka'ig na pagka aun manga ta'u du'un.

14. Pu'as ha ini, pagkita', hi Isa kania halaum Timpul, la'ung kania, kita'aba, kia'uli'an na kau. Ayau na kau magausa pagkuan kugdanan kau sing labi pa mangi'.

15. Ing ta'u ya'un minig ampa namaita' pa manga Yahudi sing hi Isa ing imuli' kania.

16. Na' ha sabab ini, ing manga Yahudi imanyaya qan Isa sabab hinang nia ini ha adlau-hali:

17. Sagua' la'ung ni Isa kanila, Hi Ama' masi pa naghihinang. Na' aku isab naghihinang.

18. Ha sabab ini ing manga Yahudi mabaya' na tu'ud munu' kania sabab bukun sadja liang-gal nia ing adlau-hali sagua' timawag pa sia isab ha Allahu Ta'ala, Ama' nia luggia'; magpasali' sing baran nia ha Allahu Ta'ala.

Ing kawasa sing Anak

19. Na' la'ung ni Isa kanila, Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, ing Anak di' makahinang unu-unu sing baran-baran nia lual sadja ing kiakita'an nia paghinangun sing Ama'; karna' unu-unu ing hinangugn nia hinangun da isab sing Anak.

20. Karna' kalasahan sing Ama' ing Anak, tanda' nia piakita' nia ing katan paghinangun nia baran nia; iban labi pa dakula' dain ha manga hinang ini hipakita' nia kania bat kamu ma'inu-inu.

21. Karna' pagka bangunun sing Ama' ing manga patai iban dihilan nia sila kabuhi', amura isab ing Anak dumihil kabuhi' kan siu-siu kabaya'an nia.

22. Ing Ama' di' manghukum kan siu-siu sagua' kia'ungsud nia na ing katan hukuman pa Anak.

23. Supaya ing Anak laggu'un sing katan bia' da sing panglaggu' nila ha Ama'. Ing di' manglaggu' ha Anak, di' da manglaggu' ha Ama' dima'ak ha Anak.

24. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, ing dumungug sing kabtangan ku iban mangan-dul ha dima'ak kaku' taga kabuhi' sa'umul-umul: di' na hukumun karna' nakalabai na dain ha kamatai pa kabuhi'.

25. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, ing waktu magdaratung na iban dimatung na; iban ing manga patai dumungug na sing tingug sing Anak sing Allahu Ta'ala, iban ing dumungug mabuhi'.

26. Karna' pagka ing Ama' taga kabuhi' sing baran-baran nia, amura isab diulan nia ing Anak bat ma'aun kabuhi' sing baran-baran nia.

27. Iban dihilan nia sia kawasa magpapanau sing hukuman sabab Anak sia sing ta'u.

28. Ayau kamu ma'inu-inu ha ini karna' ing waktu magdaratung da, iban ing katan halaum kakubul-kubulan dumungug sing tingug nia,

29. Iban gumua' da; ing nakahinang marayau magbangun da bat mabuhi'; ampa ing nakahinang mangi' magbangun da bat mahukum.

Ing manga saksi' kan Isa

30. Di' aku makahinang unu-unu dain ha kawasa ku; humukum aku sing kadunguganku iban ing hukuman ku adil sabab wala' aku lumawag sing kabaya'an ku sagua' ha kabaya'an sing dima'ak kaku'.

31. Bang aku magsaksi' ha baran ku ing parsaksi'an ku bukun bunnal.

32. Duga'ing ing magsaksi' kaku' iban ka'ingatan ku ing parsaksi'an nia kaku', bunnal.

33. Aun napakadtu niu kan Yahya. Na' hi Yahya nagsaksi' pasal sing kasabunnalan.

34. Ing parsaksi'an taima'un ku bukun dain ha ta'u; sagua' piamung ku ini supaya da kamu malappas.

35. Hi Yahya ing palita'an limalaga iban simasahaya iban miaya' kamu magkugkuyag hangkarai' halaum sawa nia.

36. Sagua' ing parsaksi'an ku labi pa dakula' dain sing kan Yahya; karna' ing manga hinang kiadihil sing Ama' hipasampurna' kaku', amu ing paghinangun ku, magsaksi' sing dia'ak aku sing Ama'.

37. Iban ing Ama' dima'ak kaku', baran nia nagsaksi' kaku'. Ing tingug nia wala' niu tu'ud kiadungugan iban ing lupa nia wala' niu tu'ud kiakita'an.

38. Iban ing parman nia wala' tumutug du'un kaniu karna' di' kamu magparachaya ha dia'ak nia.

39. Maglawag kamu halaum kasurat-suratan sabab pikil niu du'un taga kabuhi' kamu sa'umul-umul; ampa amuna ing manga yan ing magsaksi' kaku';

40. Malaingkan di' kamu mabaya' mari kaku' supaya ma'aun kabuhi' niu.

41. Di' aku magtaima' sanglit dain ha ta'u.

42. Sagua' ka'ingatan ku wai lasa niu pa Allahu Ta'ala.

43. Miari aku ha ngan ni Ama' sagua' wala' niu aku taima'a, bang duga'ing ing mari ha luggia" ngan nia, taima'un niu sia.

44. Bia'di'in kaparachaya niu, kamu manga magtataima' sanglit dain ha pagkahi niu ampa ing sanglit dain ha hambu'uk-bu'uk Allahu Ta'ala di' niu lawagun.

45. Ayau kamu mamikil sing tuntutan ta kamu pa Ama': hi Musa amu ing pianghalapan niu, ing tumuntut kaniu.

46. Bang kamu nagparachaya kan Musa, magparachaya da kamu kaku' karna' ing siulat nia pasal ku.

47. Sagua' bang kamu di' magparachaya ha manga surat nia, bia'di'in kaparachaya niu ha manga kabtangan ku?

Ing pagpaka'un ha limang nga'ibu

1. Pagpu'as ha ini, hi Isa imuntas pa hangsi-pak sing dagat Galili, amu ing dagat Tiberias.

2. Iban mabanus ta'u imurul kania sabab kita' nila ing manga tanda' nahinang nia ha manga nasasakit.

3. Na' hi Isa timukad pa bud iban didtu sia limingkud iban sing manga murid nia.

4. Biha'un ing Pasubar amu ing hailaya sing manga Yahudi, masu'uk na.

5. Na' pag'atud hi Isa iban pagkita' nia sing mabanus ta'u sung maun kania, iasubu nia hi Pilip, Bia'di'in ka'agi taniu mami tinapai supaya makaka'un ing manga ta'u ini?

6. Ini piamung nia panulayan kania karna hi Isa baran nia naka'ingat bang unu ing hinangun nia.

7. Sambung ni Pilip kania, Duang gatus dinari harga' sing tinapai, di' makaka'unan minsan kania-kania kumawa' tiu'tiu'.

8. Ing hambu'uk murid nia hi Andru, tai-manghud ni Saimun Pidru, namung kania,

9. Aun yari hambu'uk bata' usug taga lima tinapai barli iban dua ista' sagua' maka'unuhan ini ha manga landu' ta'ud?

10. La'ung ni Isa, Papalingkura ing manga ta'u. Na' mata'ud sagbut didtu. Hangkansa limingkud sila; ing manga usug sadja kulang-kulang limang nga'ibu ing ta'ud nila.

11. Na' kiawa' ni Isa ing manga tinapai iban pag'ubus nia nagsukul biahagi' nia pa manga naglilingkud; damikkian da isab ing ista', pila-pila na ing kabaya'an nila.

12. Iban pagka kiansuban na sila, la'ung nia pa manga murid nia, Tipuna niu katan ing ma-

nga kaka'un na'u'utud-utud nakapin supaya wai maluppas.

13. Hangkansa tipun nila na katan iban nakahipu' pa hangpu' tagdua ka'ambung sing na'u'utud-utud dain ha lima tinapai barli nakapin sing manga nagka'un.

14. Pagkita' sing manga ta'u sing tanda' nahinang nia la'ung nila, Amuna ini sabunnal ing nabi magkakari palaum dunya.

Hi Isa mianau ha babau dagat

15. Na' pag'ingat hi Isa sing apit na sila kumawa' iban lumugus huminang kania sultan, minig sia nagbalik pa bud sing baran-baran nia.

16. Magarib mayan, ing manga murid nia limud pa higad dagat,

17. Ampa simakat pa buti; hati imuntas sila pa hangsipak sing dagat pa Kaparnaum. Ing waktu ini figidlum na ampa hi Isa wala' pa makakaun kanila.

18. Na' ing alun maglalaggu' na sabab aun hangin dakula' naghuhuyup.

19. Nakadayung mayan sila kulang-kulang lima atawa unum batu, kita' nila hi Isa miamanau ha babau dagat iban magsusu'uk pa buti. Na' miuga' sila,

20. Sagua' la'ung nia kanila, Aku sa ini; ayau kamu mabuga.

21. Hangkan kiugan sila nagpasakat kania pa buti iban nagtui ing buti dimatung pa hula' kadtun nila.

Ing manga ta'u naglawag kan Isa

22. Pag'adlau hambu'uk ing manga ta'u nakabin ha hangsipak sing dagat nakakita' sing ham-

bu'uk da ing buti asibi' didtu iban hi Isa wala' simakat ha buti asibi' iban sing manga murid nia sagua' manga murid nia sadja ing timulak.

23. Sagua' aun manga buti asibi' dain ha Tibirias miaun pa hula' masu'uk pa piagka'unan nila tinapai, pu'as sing Tuhan nagsukul.

24. Hangkansa pagkita' sing manga ta'u hi Isa wala' didtu atawa ing manga murid nia, simakat sila isab pa manga buti asibi' ampa timulak pa Kaparnaum limawag kan Isa.

Ing tinapai bunnal dain ha surga'

25. Kiabakan nila mayan sia ha hangsipak sing dagat, iasubu nila sia amu agi. Rabbi, ka'nu kau miari?

26. Sambung ni Isa kanila, Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, liawag niu aku bukun sabab nakakita' kamu manga tanda' sagua' sabab kiansuban na kamu sing tinapai.

27. Ayau kamu maghinang ha pasal kaka'un magkaluppas sagua' ha pasal kaka'un tumatas pa kabuhi' sa'umul-umul amu ing hidihil sing Anak-ta'u kaniu; karna' du'un kania biutang sing Ama' ing tumbuk sing Allahu Ta'ala.

28. Hangkan iasubu nila sia, Unu ing subai hinangun namu' supaya namu' mahinang ing hinang sing Allahu Ta'ala?

29. Sambung ni Isa kanila, Amuna ini ing hinang sing Allahu Ta'ala sing subai kamu mangandul ha dia'ak nia.

30. Hangkansa iasubu nila sia, Unu ing tanda' hinangun mu supaya namu' kakita'an bat ka-

mi magparachaya kaimu? Unu ing paghinangun mu?

31. Ing ka'ama'an namu' kima'un sing man-na ha paslangan malu'ag bia' sing halaum surat. Dihilan nia nila tinapai ka'unun dain ha surga'.

32. Hangkan la'ung ni Isa kanila, Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, bukun hi Musa ing nagdihil kaniu sing tinapai dain ha surga'; hi Ama' ing magpangdihil kaniu sing tinapai bunnal dain ha surga'.

33. Karna' ing tinapai sing Allahu Ta'ala, amuna ing mari na baba' dain ha surga' iban ing tinapai ini dumihil kabuhi' ha dunya.

34. Hangkan nangayu' sila kania, Tuhan, dihili kami tattap sing tinapai ini.

Hi Isa ing tinapai mangdihil kabuhi'

35. La'ung ni Isa kanila, Aku ing tinapai mangdihil kabuhi'; ing mari kaku' di' tu'ud hapdi'un iban ing mangandul kaku' di' tu'ud uhaun.

36. Sagua' la'ung ku kaniu, kiakita'an niu na aku malaingkan di' kamu magparachaya.

37. Ing katan hidihil sing Ama' kaku' mari da kaku'; iban ing mari kaku' di' ku tu'ud duyun.

38. Karna' miari aku pa baba' dain ha surga' bukun maghinang sing kabaya'an ku sagua' maghinang sing kabaya'an sing dima'ak kaku'.

39. Dain ha katan kiadihil nia kaku' subai wai lawa'un ku, sagua' bangunun ku ha adlau mahuli iban ini ng kabaya'an sing dima'ak kaku'.

40. Ing katan makakita' ha Anak iban mangandul kania taga kabuhi' sa'umul-umul; iban bangunun ku sila ha adlau mahuli, karna' ini ing kabaya'an sing Ama' ku.

Manga Yahudi nagdub-dub kan Isa

41. Hangkan ing manga Yahudi nagdub-dub kania sabab la'ung nia, Aku ing tinapai miari pa baba' dain ha surga'.

42. La'ung nila, Bukun ka ini hi Isa anak ni Yusup? Bukun ka hi ama' nia iban hi ina' nia ka'ingatan natu'? Mahi-ta' sia namung hafndu'un, Miari aku pa baba' dain ha surga'?

43. La'ung ni Isa kanila, Ayau kamu magdub-dub halauman niu.

44. Wai ta'u makakari kaku' lual utungun sia sing Ama' dima'ak kaku'; iban bangunun ku sia ha adlau mahuli.

45. Kiasulat halaum kitab sing manga nabi bia' ha ini, Lagi' ing sila katan hindu'an da sing Allahu Ta'ala. Ing katan nakadungug iban naka'ingat dain ha Ama' mari kaku'.

46. Wai ta'u nakakita' ha Ama' lual ing miari dain ha Allahu Ta'ala, sia ing nakakita' ha Ama'.

47. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, ing mangandul kaku' taga kabuhi' sa'umul-umul.

48. Aku ing tinapai mangidihil kabuhi'.

49. Ing ka'ama'an niu kima'un sing manna ha paslangan malu'ag ampa miatai da.

50. Amuna ini ing tinapai mari pa baba' dain ha surga'; bang ing ta'u makaka'un ha ini di sia mapatai.

51. Aku ing tinapai taga kabuhi' miari pa baba' dain ha surga'; bang aun ta'u kuma'un sing tinapai ini mabuhi' sia sa'umul-umul; iban ing tinapai hidihil ku hikabuhi' sing dunya, unud ku.

Ing unud iban dugu' ni Isa

52. Hangkan ing manga Yahudi nagjawag-jiawabi amu agi, Bia'di'in kadihil sing ta'u ini sing unud nia hipaka'un katu'?

53. Hangkansa la'ung ni Isa kanila, Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, lual kamu kuma'un sing unud sing Anak-ta'u iban minum sing dugu' nia, wai kabuhi' niu.

54. Ing kuma'un sing unud ku iban minum sing dugu' ku taga kabuhi' sa umul-umul; iban bangunun ku sia ha adlau mahuli.

55. Karna' ing unud ku kaka'un tu'ud iban dugu' ku inumon tu'ud.

56. Ing kuma'un sing unud ku iban minum sing dugug' ku dumi kaku' iban ing aku dumu'un kania.

57. Pagka aku dia'ak sing Ama' taga kabuhi' iban pagka buhi' aku sabab sing Ama', hangkansa ing kuma'un kaku' mabuhi' da sabab ku.

58. Amuna ini ing tinapai miari pa baba' dain ha surga' bukun bia' sing kia'un sing ka'ama'an niu miatai. Ing kuma'un sing tinapain ini mabuhi' sa'umul-umul.

59. Ini piamung nia halaum sinagug, sa'bu nia naghihindu' ha Kaparnaum.

Ing Ruh mangdihil kabuhi'

60. Pagdungug nila ha ini mata'ud murid nia namung, Malaum ing manga kabtangan ini. Hisiu ing magkahagad ha ini?

61. Sagua' pag'ingat hi Isa ing manga murid nia nagdub-dub ha ini, iasubu nia sila, Nagkangi' ka ing atai niu ha ini?

62. Na' unu bang niu kakita'an ing Anak-ta'u madtu pata'as pa asal kiadu'unan nia?

63. Ruh ing magpangdihil kabuhi'; ing baran wai guna nia. Ing manga kabtangan kiabichara ku kaniu, ruh iban kabuhi'.

64. Sagua' aun kaniu di' magparachaya. Karna' kia'ingatan ni Isa dain tagna' bang hisiu ing wala' nagparachaya iban bang hisiu ing tumipu kania.

65. Iban la'ung nia, Ha sabab ini, biaita'an ta kamu sing wai ta'u makakari kaku' lual dulan sia sing Ama'.

Manga kabtangan sing kabuhi' sa'umul-umul

66. Pagpu'as ha ini, mata'ud murid nia mi-nig dain kania iban wala' na mianau iban nia.

67. Iasubu ni Isa ing hangpu' tagdua amu agi, Mig ka isab kamu?

68. La'ung ni Saimun Pidru kania, Tuhan, hisiu ing kadtun namu'? Yan kaimu ing manga kabtangan sing kabuhi' sa'umul-umul;

69. Iban nagparachaya na kami iban naka'-ingat na, sing ikau na ing Kudus Hambu'uk-bu'uk sing Allahu Ta'ala.

70. La'ung ni Isa kanila, Bukun ka ing kamu hangpu' tagdua pini' ku iban ing hambu'uk kaniu ibilis?

71. Ing piagbichara nia ini hi Judas anak ni Saimun Iskariut amu ing hambu'uk sing hangpu' sing manga hinang paghinangun mu;

BAB 7

Ing kawai iman sing manga taimanghud ni Isa

1. Pagpu'as ha ini hi Isa mianau ha Galili; di' sia manau ha Yahudia sabab ing manga Yahudi mabaya' munu' kania.

2. Na' ing haliaya sing manga Yahudi amu ing Hailaya Haima masu'uk na.

3. Hangkansa la'ung sing manga taimanghud nia kania, Ing kau dain di' ampa kau kadtu pa Yahudia supaya ing manga murid mu makakita' sing manga hinang paghinangun mu;

4. Karna' wai ta'u maghinang unu-unu ha sipuk hang sia mabaya' ka'ingatan ha katampalan. Bang ing manga hinang ini hinangun mu, pagpakita' kau ha dunya.

5. Karna' minsan ing manga taimanghud nia wala' nangandul kania.

6. La'ung ni Isa kanila, Ing waktu ku wala' pa dimatung sagua' ing waktu niu tattap yari.

7. Ing dunya di' makadapat munchi kaniu sagua' mabunchi sila kaku' sabab magsaksi' aku sing mangi' ing manga hinang nila.

8. Kadtu kamu pa paghailayahan ini; di' na'a aku madtu pa paghailayahan ini karna' ing waktu ku wala' pa dimatung.

9. Na' pagpamung nia ha ini dimidtu pa sia ha Galili.

Hi Isa ha Paghailayahan Haima

10. Sagua' pagpu'as sing manga taimanghud nia miadtu pa paghailayahan miadtu sia isab pa paghailayahan bukun ha katampalan sagua' ha sipuk.

11. Ing manga Yahudi naglawag kania ha paghailayahan iban la'ung nila, Hari'in na sia?

12. Iban aun mata'ud nagdub-dub pasal nia halauman sing manga ta'u. La'ung sing ka'ibanan, Sia ini ta'u marayau; la'ung sing ka'ibanan, Bukun; sagua' dahun nia ing manga ta'u sumiha'.

13. Malaingkan, sabab buga' nila ha manga Yahudi wai ta'u nagbichara ha katampalan pasal nia.

Hi Isa nanghinda' haloun Timpul

14. Marai' mayan matunga' ing paghailaya gimaban hi Isa pa Timpul nanghinda'.

15. Ing manga Yahudi na'inu-inu amu agi. Bia'di'in ka'ingat sing ta'u ini ha manga surat sing wala' sia nakapangadji'?

16. Hangkansa hi Isa simambung kanila, Ing hindu' ku bukun dain kaku' sagua' dain ha dima'ak kaku';

17. Bang aun ta'u mabaya' huminang sing kabaya'an sing Allahu Ta'ala ka'ingatan nia da

ing hindu' bang dain ka ha Allahu Ta'ala atawa bichara ku ka dain ha kawasa ku.

18. Ing magbichara dain ha kawasa nia lumawag sangut pa baran nia; sagua' ing lumawag ha sangut sing dima'ak kania, sia yan ing bunnal iban wai mangi' du'un kania.

19. Wala' ka ni Musa dihil ing Taurat kaniu? Malaingkan wai kaniu mamaugbug sing Taurat. Mahi-ta' kamu mabaya' munu' kaku'?

20. Sambung sing manga ta'u, Aun saitan mu. Hisiu ing mabaya' munu' kaimu?

21. La'ung ni Isa kanila, Hambu'uk da hinang nahinang ku, na'inu-inu na kamu katan.

22. Hi Musa nagdihil kaniu sara' sing pag'islam (bukun yan dain kan Musa sagua' dain ha ka'ama'an mu), iban ha adiau-hali mag'islam da kamu ha ta'u.

23. Bang ing hambu'uk ta'u ma'islam ha adlau-hali supaya ing sara' ni Musa di' malanggal, amahan ka kamu kaku' sabab kia'uli'an ku na tu'ud ing hambu'uk ta'u ha adlau-hali?

24. Ayau kamu humukum ha dagbus sagua' panghukum kamu sing hukuman adil.

Ini na ka ing Almasih?

25. Hangkansa ing ka'ibanan ta'u ha Jirusalim imasubu, Bukun ka sia ini ing liawag nila bunu'un?

26. Ah yari sia nagbichara ha katampalan malaingkan wala' sila makapamung unu-unu kania. Ka'ingatan ka baha' tu'ud sing manga nakura' sing ini na ing Almasih?

27. Malaingkan ka'ingatan natu' bang dain di'in ing ta'u ini; sagua' pagkari sing Almasih, wai maka'ingat bang dain di'in sia.

28. Hangkansa hi Isa namung matanug sing sa'bu nia nanghihindu' halaum tumpul amu agi, Ka'ingatan niu aku iban ka'ingatan niu bang dain di'in aku. Iban wala' aku miari sing baran-baran ku sagua' ing dima'ak kaku', bunnal; sia di' niu ka'ingatan.

29. Sagua' ka'ingatan ku sia sabab dain aku kania ioan dia'ak nia aku.

30. Hangkansa mabaya' na tu'ud sila sumaggau kania; sagua' wai ta'u simaggau kania sa' bab ing waktu nia wala' pa dimatuag.

31. Malaingkan mata'ud ta'u nangandul kania. La'ung nila, Pagkari sing Almasih, huminang ka sia labi pa mata'ud tanda' dain ha manganga nahinang sing ta'u ini?

Manga upisial dia'ak sumaggau kan Isa

32. Ing manga Parisi nakaungug na manga ta'u naguuduo-uo pasai nia; nangkan ing manganga hampa iban sing manga Parisi dima'ak ha manga upisial sumaggau kania.

33. Hangkan la'ung ni isa, Hangkarai' daku-man aku dumi kanu ampa aku madtu pa dima'ak kaku'.

34. Lawagun niu aku sagua' di' niu aku kabakan; iban ing kadu'unan ku, di' niu madapat kadtu'un.

35. Ing manga Yahudi nag'asubu-iasubuhi amu agi, Paka'in ing ta'u ini hangkan di' taniu

sia kabakan? Madtu ka sia pa manga Nakakanat halauman sing manga Grik, ampa manghindu' ha manga Grik?

36. Unu ing ma'ana sing piamung nia ini? Lawagun niu aku sagua' di' niu aku kabakan; iban, Ing kadu'unan ku, di' niu madapat kadtu'un.

Manga sapa' sing tubig taga kabuhi'

37. Ha hinapusan adlau sing hailaya amu ing adlau dakula' timindug hi Isa ampa namung matanug amu agi, Bang aun ta'u uhaun, pakar'a sia kaku' minuu.

38. Ing mangandul kaku', Dain ha atai nia tumubud ing tubig taga kabuhi' sapantun manganga sapa', bia' sing nasabbut halaum surat.

39. Na' ing piagbichara nia ini pasal sing Ruh amu ing mataima' sing nangandul kania karna' wala' pa ing Ruh kiadihil sabab wala' pa hi Isa nasanglit.

Nabahagi' ing manga ta'u

40. Pagdungug mila sing manga kabtangan ini, la'ung sing ka'ibanan manga ta'u, Amuna ini sabunnal ing nabi.

41. La'ung sing ka'ibanan, Amuna ini ing Almasih. Sagua' ing ka'ibanan imasubu, Gumua' ka ing Almasih dain ha Galili?

42. Wala' ka kiabaita' sing surat ing Almasih gumua' dain ha panubu' ni Daud? Iban gumua' dain ha Baitlihim amu ing hula' bakas kiahula'an ni Daud?

43. Hangkansa nabahagi' ing manga ta'u ha sabab nia.

44. Ing ka'ibanan kanila mabaya' sumaggau kania sagua' wai ta'u simaggau kania.

Wai tu'ud ta'u nakabichara bia' sing ta'u ini

45. Na' nagbalik ing manga upisial pa manga halpa iban pa manga Parisi amu ing imasubu kanila, Mahi-ta' niu sia wala' daha?

46. Sambung sing manga upisial, Wai tu'ud ta'u nakapamung bia' sing ta'u ini.

47. Hangkan ing manga Parisi imasubu kanila, Kia'akkalan ka isab kamu?

48. Aun ka manga nakura' atawa manga Parisi nangandul kania?

49. Sagua' ing manga ta'u ini amu ing di' maka'ingat sing Taurat piagmulka'an na.

50. Hi Nikudimus amu ing nakakaun kan Isa sing naka'una pagka hambu'uk sing manga Parisi, namung kanila,

51. Halaum ka sing Taurat ta mamutang hukuman ha ta'u ha di' pa muna dumungug dain kania iban umingat sing paghinangun nia?

52. La'ung nila, Dain ka kau isab ha Galili? Lawag kau, bat kau makakita' sing wai nabi gumua' dain ha Galili.

Ing baba'i iabutan nagjina

53. Na' ing kania-kania miadtu pa luggia' bai nia,

BAB 8

1. Sagua' hi Isa miadtu pa Bud Jaitun.
2. Sing subu-subu pa tu'ud nagbalik sia pa

Timpul; ing katan ta'u miaun kania ampa sia limingkud nanghindu' kanila.

3. Ing manga guru-sara' iban manga Parisi dimã maun kania hambu'uk baba'i iabutan nagjina. Pagbutang nila kania ha gi'tungan,

4. La'ung nila kan Isa, Guru, ing baba'i ini iabutan nagjina ha tempat-sial.

5. Na' halaum Taurat hipabatu ni Musa kamu' ing baba'i bi'a ha ini. Unu ing hipamung mu pasal nia?

6. Ini piamung nila panulavan kania supaya aun hikatumut nila kania. Hi Isa imanduk sumulat sing tudlu' nia ha lupa'.

7. Sagua' pagka imasubu na mayan sila kania, piabuntul nia ing baran nia iban amu agi kanila, Ing wai dusa halauman niu, patilu'a muna kania sing batu.

8. Imanduk sia nagbalik sumulat sing tudlu' nia ha lupa'.

9. Sagua' pagdungug nila ha ini. minig sila hambu'uk-hambu'uk, tiagna'an dain ha kamagulangan. Na' hi Isa kiabin isa-isa iban sing baba'i nagtitindug ha alupan nia.

10. Hi Isa imatud iban amu agi kania. Baba'i hari'in na sila? Wala' ka kau sing ta'u kabutangi hukuman?

11. La'ung nia. Wala' Tuhan. Na' la'ung ni Isa, Di' da aku isab mamutang hukuman kaimu; kadtu na kau, iban ayau na kau magdusa.

Hi Isa ing sawa pa dunya

12. Hi Isa namung kanila nagbalik amu agi, Aku ing sawa pa dunya; ing magad kaku'

di' manau ha katigidluman sagua' ma'aun da kania sawa mangdidihil kabuhi'.

13. Hangkan la'ung sing manga Parisi kania, Ikau magsaksi' ha baran mu; ing parsaksi'an mu bukun bunnal.

14. Sambung ni Isa kanila, Minsan aku magsaksi' ha baran ku, ing parsaksi'an ku bunnal; karna' ka'ingatan ku bang dain di'in aku iban bang paka'in aku; sagua' di' niu ka'ingatan bang dain di'in aku atawa bang paka'in aku.

15. Kamu humukum ha dagbus sing ta'u; aku di' humukum ha ta'u.

16. Malaiogkan minsan aku humukum, ing hukuman ku bunnal; karna' bukun isa-isa ku ing manghukum sagua' aku iban sing Ama' dima'ak kaku'.

17. Helaum Taurat niu kiasulet ing parsaksi'an sing duang kata'u, bunnal.

18. Aku ing hambu'uk magsaksi' ha baran ku iban ing Ama' dima'ak kaku', magsaksi kaku'.

19. Hangkansa iasubu nila sia, Hari'in-ta' ing Ama' mu? Sambung ni Isa, Di' niu aku iban hi Ama' ka'ingatan. Bang niu aku ka'ingatan, hi Ama' ka'ingatan niu da isab.

20. Ing manga kabtangan ini bichara ni Isa ha tempat sing patti, sa'bu nia nanghihindu' helaum Timpul; sagua' wai ta'u simaggau kania sabab ing waktu nia wala' pa dimatung.

Ing kadtu'un ku, di' kamu makadapat madtu

21. La'ung ni Isa nagbalik kanila, Mig aku iban lawagun niu aku iban mapatai kamu ha-

laum dusa niu; ing kadtu'un ku, di' kamu makadapat madtu.

22. Hangkan la'ung sing manga Yahudi, Bunu'un nia ka ing baran nia sabab la'ung nia, Ing kadtu'un ku, di' kamu makadapat madtu?

23. La'ung nia kanila, Kamu yan dain ha baba', aku dain hata'as; kamu yan dain ha dunya ini, aku bukun dain ha dunya ini.

24. Biaita'an ta kamu sing mapatai kamu helaum sing manga dusa niu; lual magparachaya kamu sing aku na sia, mapatai kamu helaum sing manga dusa niu.

25. Iasubu nila sia, Hisiu-ta' kau? La'ung ni Isa kanila, Amura ing bia' sing kiapamung ku kaniu dain tagna'.

26. Mata'ud parkala' hibichara ku iban hihukum ku pasal niu; sagua' ing dima'ak kaku' bunnal. Iban ing diungug ku dain kania, hibichara ku pa dunya.

27. Wala' nila kiahatihan sing namung sia kanila pasal sing Ama'.

28. Hangkansa la'ung ni Isa, Bang niu na'angkat na ing Anak-ta'u du'un niu ka'ingatan sing aku na iban di' aku maghinang unu-unu dain ha kawasa ku; sagua' hibichara ku ing kiahindu' sing Ama' kaku'.

29. Iban ing dima'ak kaku', iban ku; wala' nia aku kiabin isa-isa karna' paghinangun ku tattap ing makasulut kania.

30. Sa'bu nia nagbibichara bia' ha ini mata'ud nangandul kania.

Ing kasabunnalan nagmahardika' kaniu

31. Hangkan la'ung ni Isa pa manga Yahudi nangandul kania, Bang kamu tumutug ha kabtangan ku, kamu yan manga murid ku sabunnal.

32. Iban ka'ingatan niu da ing kasabunnalan iban ing kasabunnalan magmahardika' kaniu.

33. Na' la'ung nila kania, Panubu' kami ni Ibrahim iban wala' pa tu'ud kami mabanyaga' sing ta'u siu-siu. Mahi-ta' kau namung, Mamahardika' da kamu?

34. La'ung ni Isa kanila, Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, ing katan magdusa na mayan banyaga' da sing dusa.

35. Ing banyaga' di tumutug ha bai sa'umul-umul sagua' ing anak tumutug sa'umul-umul.

36. Hangkansa bang ing Anak magpamahardika' kaniu tantu tu'ud kamu magkamahardika'.

37. Ka'ingatan ku ing kamu panubu' ni Ibrahim malaingkan mabaya' kamu munu' kaku' sabab ing kabtangan ku wala' makabak hula'an du'un kaniu

38. Magbichara aku sing manga kiakita'an ku kan Ama'; iban ing kamu maghinang sing kiadungugan niu ha Ama' niu.

Manga anak sing ibilis

39. Sambung nila kania, Hi Ibrahim ing ama' namu'. La'ung ni Isa kanila, Bang kamu manga anak ni Ibrahim, hinangun niu ing manga hinang ni Ibrahim.

40. Sagua' biha'un mabaya' kamu munu' kaku', aku amu ing nakabaita' kaniu sing kasabun-

nalan diungug ku dain ha Allahu Ta'ala; ini wala' nahinang ni Ibrahim.

41. Kamu huminang sing manga hinang sing ama' niu. La'ung nila kania, Wala' kami piag'-anak dain ha pagiina; ing Ama namu' hambu'-uk-bu'uk Allahu Ta'ala.

42. La'ung ni Isa kanila, Bang Allahu Ta'ala ing Ama' niu, lumasa kamu kaku' karna' gimua' aku iban miari aku dain ha Allahu Ta'ala; lagi' wala' aku miari sing baran-baran ku sagua' dia'-ak nia aku.

43. Mahi-ta' di' niu kabatihan ing bichara ku? Sabab di' kamu makadapat dumungug sing kabtangan ku.

44. Kamu yan dain ha ama' niu ibilis iban ing kanapsuhan sing ama' niu, kabaya'an niu hinangun. Asal sia pamumunu' dain tagna' iban wai guna sing kasabunnalan kania sabab wai kasabunnalan du'un kania. Bang sia magputing, magbichara sia pangagad ha kari'asali nia karna' putingan sia iban ama' sia sing manga puting.

45. Sagua' sabab namung aku sing kasabunnalan, di' kamu magparachaya kaku'.

46. Hisiu kaniu makabunnal kaku' ha pasal dusa? Bang aku mamung sing kasabunnalan, mahi-ta' kamu di' magparachaya kaku'?

47. Ing suku' sing Allahu Ta'ala, dumungug sing manga parman sing Allahu Ta'ala; ha sabab ini, di' kamu dumungug sabab bukun kamu suku' sing Allahu Ta'ala.

Wala' pa hi Ibrahim, asal na aku

48. Na' iasubu sia sing manga Yahudi, Wala' ka naka'amu ing piamung namu', sing ta'u Samaria kau iban aun saitan mu?

49. La'ung ni Isa, Wai saitan ku, liaggu' ku hi Ama' ampa hina' niu aku.

50. Sagua' wala' ku lawaga ing luggia' sanglit ku; aun Hambu'uk lumalawag ha ini iban sia ing huis.

51. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, bang aun mamaugbug sing kabtangan ku di' tu'ug sia makakita' kamatai.

52. Na' la'ung sing manga Yahudi kania, Biha'un ka'ingatan namu' na sing aun saitan mu. Hi Ibrahim miatai bia' da ha manga nabi, hati mamung kau, Bang aun mamaugbug sing kabtangan ku di' tu'ud sia makananam kamatai?

53. Dakula' ka kau dain ha Ama' namu' hi Ibrahim amu ing miatai? Iban ing manga nabi miatai da. Pikil mu, hisiu kau?

54. La'ung ni Isa, Bang aku sumanglit ha baran ku, ing sanglit ku wai guna; hi Ama' amu ing la'ung niu Allahu Ta'ala niu, sia ing mag-sanglit kaku'.

55. Iban wala' niu sia kia'ingatan sagua' ka'ingatan ku sia. Bang la'ung ku di' ku sia ka'ingatan mabia' da aku kaniu putingan. Sagua' ka'ingatan ku sia iban mamaugbug aku sing parman nia.

56. Ing ama' niu hi Ibrahim landu' tu'ud kiungan kumita' sing adlau ku; ampa kiakita'an nia iban kiungan sia.

57. Hangkan la'ung sing manga Yahudi kania, Wai pa kai'man katahun ing umul mu, kiakita'an mu na hi Ibrahim?

58. La'ung ni Isa kanila, Bunnal, bunnal tu'ub baita'an ta kamu, wala' pa hi Ibrahim piag'-anak asal na aku.

59. Hangkansa namut sila batu hipanilu' kania: sagua' hi Isa gimua' dain ha Timpul wala' kakita'i.

BAB 9

Ing ta'u piag'anak buta napakita' ni Isa

1. Na' sa'bu hi Isa limalabai, kita' nia ing hambu'uk ta'u buta dain ha kapag'anak kania.

2. Iban iasubu sia sing manga murid nia, Rabbi, hisiu-ta' ing nakadusa, ta'u ini ka atawa ina'-ama' nia ka, sing piag'anak sia buta?

3. Sambung ni Isa, Wala' nakadusa ing ta'u ini, atawa ing ina'-ama' nia; sagua' ha supaya ing manga hinang sing Allahu Ta'ala hikapan-yata' du'un kania.

4. Subai kita maghinang sing manga hinang sing dima'ak kaku' salugai adlau pa; ing dum magdaratung na ampa wai na ta'u makahiang.

5. Salugai ku ha dunya, aku ing sawa pa dunya.

6. Pagbichara nia ha ini, limura' sia pa lupa' ampa nia iaddun ing liura'an nia ampa piahiran iban sing lupa' ia'addun ing mata sing buta,

7. Iban la'ung kania, Kadtu na kau panghugas pa tubig pagpaigu'an ha Siluam (ing ma'ana

nia, Dia'ak). Tangkansa miadtu sia nanghugas ampa nagbalik maun makakita' na.

8. Na' ing manga panda'ig iban sing nakakita' kania tagna' sing mangangayu' sia sarakka namung, Bukun ka sia ini amu ing naglilingkud iban mangangayu' sarakka?

9. La'ung sing ka'ibanan, Sia na; la'ung sing ka'ibanan, Bukun; sagua' bia' kania. La'ung nia, Aku na.

10. Hangkansa iasubu nila sia amu agi, Bia'di'in ka'ukab sing mata mu?

11. Sambung nia, Ing ta'u pagtawagun hi Isa nag'addun lupa' ampa piahid ha mata ku iban namung kaku', Kadtu na kau pa Siluam manghugas. Na' miadtu aku nanghugas ampa aku nakakita'.

12. Na' iasubu nila sia, Hari'in na sia? La'ung nia, Di' ku ka'ingatan.

*Siunaria sing manga Parisi ing ta'u
kiadihilan pangita'*

13. Dia nila pa manga Parisi ing bakas buta sing tagna'.

14. Na' ing kapag'addun lupa' iban ka'ukab ni Isa sing mata nia, ha adlau-hali.

15. Iasubu sia nagbalik sing manga Parisi isab bang bia'di'in kakita' nia. Na' la'ung nia kanila, Biutangan nia sing iaddun lupa' ing mata ku ampa aku nanghugas ampa aku nakakita'.

16. Na' ing ka'ibanan sing manga Parisi namung, Ing ta'u ini bukun dain ha Allahu Ta'ala sabab di' sia mamaugbug sing adlau-hali. Sagua' la'ung sing ka'ibanan, Bia'di'in ing kahi-

nang sing baldusa manga tanda' bia' ha ini? Na' nabahagi' sila.

17. Hangkansa iasubu nila nagbalik ing buta ya'un, Unu hikapamung mu pasal nia hapag'ukab nia sing mata mu? Sambung nia, Nabi sia.

Siunaria sing manga Parisi ing ina'-ama' nia

18. Na' ing manga Yahudi wala' magparachaya sing bakas sia buta ampa nakakita' sampai tiawag nila ing ina'-ama' sing ta'u nakakita' ini.

19. Ampa nila sila iasubu, Anak niu ka ini amu ing la'ung niu piag'anak buta? Bia'di'in ing kakita' nia biha'un?

20. Ing ina'-ama' nia simambung amu agi, Ka'ingatan namu' sia ini anak namu' iban sing piag'anak sia buta.

21. Sagua' di' namu' ka'ingatan bang bia'di'in ing kakita' nia biha'un atawa bang hisiu ing naka'ukab sing mata nia. Asubuha niu sia; ma'umul na sia. Sia na ing magbichara pasal nia.

22. Ing ina'-ama' nia namung sing manga ini sabab miuga' sila ha manga Yahudi; karna' kapag'isunan na sing manga Yahudi bang aum ta'u magsabunnal hi Isa ing Almasih subai ing ta'u yan pa'igun dain ha sinagug.

23. Hangkansa la'ung sing ina'-ama' nia, Ma'umul na sia; asubuha niu sia.

Hambu'uk ka'ingatan ku

24. Hangkan tiawag nila nagbalik ing ta'u bakas buta, iban la'ung kania, Dihilan ing sang-

lit pa Allahu Ta'ala; karna' ka'ingatan namu' in gta'u ini baldusa.

25. Na' la'ung nia kanila, Baldusa ka sia atawa bukun di' ku ka'ingatan; hambu'uk-bu'uk ka'ingatan ku ing bakas aku buta, biha'un makakita' na aku.

26. Hangkansa iasubu nila sia. Unu ing nahinang nia kaimu? Bia'di'in pag'ukab nia sing mata mu?

27. Sambung nia kanila, Biaita'an ta na kamu malaingkan wala' niu dunguga. Mahi-ta'? Mabaya' na kamu isab dumungug magbalik? Mabaya' ka isab kamu magkamurid nia?

28. Ampa nila sia piamung-mung amu agi, Ikau ing murid nia ampa ng kami murid ni Musa.

29. Ka'ingatan namu' ing Allahu Ta'ala nagparman kan Musa; sagua' ha pasal sing ta'u ini, di' namu' ka'ingatan bang dain di'in sia.

30. Sambung sing ta'u kanila, Sabunnal, amu ini ing maka'inu-inu. Di' niu ka'ingatan bang dain di'in sia, malaingkan na'ukab nia ing mata ku.

31. Ka'ingatan taniu ing Allahu Ta'ala di' dumungug ha manga baldusa; sagua' bang aun magsusumba ha Allahu Ta'ala iban maghinang sing kabaya'an sing Allahu Ta'ala dungugun sing Allahu Ta'ala.

32. Dain tagna' sing dunya wai pa tu'ud diungug aun naka'ukab ha mata sing ta'u piag'anak buta.

33. Bang ing ta'u ini bukun dain ha Allahu Ta'ala, di' sia makadapat himinang unu-unu.

34. La'ung nila kania, Ikau, katibu'ukan mu piag'anak halaum dusa, manghindu' pa kau kamu'? Ampa nila sia diui pagua'.

Buta pa kasabunnalan

35. Diungug ni Isa sing diui nila sia pagua'; iban kiakita'an nia mayan sia iasubu nia, Mangandul ka kau ha Anak Allahu Ta'ala?

36. La'ung nia, Hisiu-ta' sia Tuan? Supaya aku makapangandul kania.

37. Sambung ni Isa kania, Kiakita'an mu sia iban sia na ing iban mu nagbibichara.

38. Na' la'ung nia, Tuhan, mangandul aku. Ampa sia simumba kania.

39. La'ung ni Isa, Karna' hukuman, miari aku palaum dunya ini, supaya ing di' makakita', makakita' na; iban ing makakita', mabuta.

40. Ing ka'ibanan sing manga Parisi ha da'ig nia nakadungug ha ini imasubu kania amu agi, Kami ini buta ka isab?

41. La'ung ni Isa kanila, Bang kamu buta wala' kamu nakadusa; sagua' biha'un pagka la'ung niu, Makakita' kami, ing dusa niu tumutug kaniu.

BAB 10

Upama pasal sing kural bili-bili

1. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, ing di' sumud dain ha lawang palaum kural sing

bili-bili sagua' dumag ha labayan duga'ing, ing ta'u yan panakau iban panglangpas.

2. Sagua' ing sumud palaum dain ha lawang, amuna ing pastur sing manga bili-bili.

3. Ukaban sia sing tunggu'-lawang iban ing manga bili-bili dumungug sing tingug nia; iban tawagun nia ing ngan sing luggia' bili-bili nia iban maliman nia pagua'.

4. Pagpagua' nia sing katan luggia' nia, mu-na sia dain kanila iban ing manga bili-bili umurul kania; karna' ka'ingatan nila ing tingug nia.

5. Bang ta'u dagang di' sila umurul sagua' magui dain kania; karna' di' nila ka'ingatan ing tingug sing manga ta'u dagang.

6. Ing padalilan ini bichara ni Isa kanila sagua' wala' nila kiahatihan bang unu ing manga bichara nia ini,

Hi Isa, pastur-bili-bili marayau

7. Hangkansa la'ung ni Isa kanila nagbalik, Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, Aku ing lawang pagsuran sing manga bili-bili.

8. Ing katan miari naka'una dain kaku', manga panakau iban manga panglangpas. Hangkan ing manga bili-bili wala' dimungug kanila.

9. Aku ing lawang; bang aum sumud dain kaku' malappas sia; iban sumud-gumua', makabak kaka'un.

10. Ing sugarul mari sadja supaya sia makatakau iban makabunu' iban makalubu. Miari aku supaya ma'aun kabuhi' nila, iban ing kabuhi' ini ballabi-labihan.

11. Aku ing pastur-bili-bili marayau. Ing pastur-bili-bili marayau dumihil sing nyawa nia ha pasal sing manga bili-bili.

12. Sagua' ing ipun giagadjihan amu ing buku-pastur-bili-bili iban buku tagdapu sing manga bili-bili, pagkita' nia sing baluang sung na maun hibin nia ing manga bili-bili ampa sia magui. Ampa sing baluang sakmitun iban pulakpalikun ing manga bili-bili.

13. Magui sia sabab ipun giagadjihan sadja sia iban wai paruli nia ha manga bili-bili.

14. Aku ing pastur-bili-bili marayau; ka'ingatan ku ing manga luggia' ku iban ka'ingatan aku sing manga luggia' ku,

15. Bia' da sing ka'ingat kaku' sing Ama' iban ka'ingatan ku ing Ama'; iban hidihil ku ing nyawa ku ha pasal sing manga bili-bili.

16. Aun pa bili-bili ku duga'ing buku ha kural ini; sila isab subai ku dahun iban dungugun nila ing tingug ku; hangkan manjari da sila hambu'uk buyan. Iban ma'aun da hambu'uk pastur-bili-bili kanila.

17. Ha sabab ini, ing Ama' malasa kaku' sabab hidihil ku ing nyawa ku supaya ku makawa' da magbalik.

18. Wai makakawa' sing nyawa ku dain kaku' sagua' hidihil ku sing baran-baran ku. Taga kawasa aku magdihil iban taga kawasa aku kumawa' magbalik. Ing da'akan ini nataima' ku dain kan Ama'.

Nabahagi' ing manga Yahudi

19. Na' nabahagi' na isab ing manga Yahudi sabab sing manga kabtangan ini.

20. Mata'ud kanila namung, Aun saitan nia, ibian kiakangug sia; mahi-ta' kamu dumungug kania?

21. La'ung sing ka'ibanan, Ing manga ini bu-kun manga hilala'ungan sing taga saitan. Ma-ka'ukab ka ing saitan ha mata sing buta?

Ing manga bili-bili ku dumungug sing tingug ku

22. Na' ini ha waktu sing Hailaya Pagsuchi ha Jirusalim;

23. Waktu ini mahaggut iban hi Isa miamana-halaum Timpul ha jala-jala ni Sulaiman.

24. Na' piaglibutan sia sing manga Yahudi iban la'ung kania, Sampai ku'nu kami papagta-garun mu? Bang ikau ing Almasih baita'i na kami sabunnal.

25. La'ung ni Isa kanila, Biaita'an ta na ka-mu sagua' wala' kamu magparachaya. Ing ma-nga hinang paghinangun ku ha ngan ni Ama' magsaksi' kaku';

26. Sagua' wala' kamu magparachaya sabab bukun kamu manga bili-bili ku.

27. Ing manga bili-bili ku dumungug sing ti-ngug ku iban ka'ingatan ku sila iban umurul sila kaku';

28. Iban dihilan ku sila kabuhi' sa'umul-umul iban di' tu'ud sila malawa' iban wai makadapat sumakmit kanila dain ha lima ku.

29. Dihil sila kaku' ni Ama' amu ing dakula' dain ha katan iban wai makadapat sumakmit kanila dain ha lima sing Ama'.

30. Aku iban sing Ama', hambu'uk da.

Ing manga Yahudi mabaya' matu kan Isa

31. Kimawa' magbalik ing manga Yahudi ba-tu hipamatu kania.

32. La'ung ni Isa kanila, Nakapakita' na aku kamu mata'ud ninang marayau dain ha Ama'. Ha sabab sing hinang unu batuhun niu aku?

33. Ing manga Yahudi simambung kania amu agi, Di' namu' kau batuhun ha hinang marayau sagua' ha sabab namung kau kupul sabab ikau hambu'uk ta'u, huminang sing baran mu Allahu Ta'ala.

34. La'ung ni Isa kanila, Wala' ka kiasulat halaum surat niu, La'ung ku, manga (ampa ing mu);

35. Bang sila tawagun nia manga tuhan, ing kiadihilan parman sing Allahu Ta'ala (ampa ing surat di' malanggal),

36. Mamung ka kamu ha pihak sing Ama' la-gi' dia'ak palaum dunya, Magkupul kau? sabab la'ung ku, Anak aku sing Allahu Ta'ala?

37. Bang aku di' magninang sing manga hi-nang ni Ama', ayau kamu magparachaya kaku';

38. Sagua' bang ku paghinangun, minsan ka-mu di' magparachaya kaku', parachaya kamu ha manga hinang bat niu ka'ingatan iban kahathihan ing Ama' di kaku' iban aku du'un ha Ama'.

39. Mabaya', sila sumaggau kania magbalik; sagua' miagui sia dain kanila.

Hi Isa minig pa liu sing sapa' Jurdan

40. Minig sia nagbalik pa liu sing sapa' Jur-dan pa kiapagbaptaisan tagna' ni Yahya iban dimidtu na'a sia.

41. Iban mata'ud miaun kania; iban la'ung nila, Sabunnal, hi Yahya wala' nakahinang tанда', sagua' ing katan unu-unu na mayan bichara ni Yahya ha pasal sing ta'u ini, bunnal.

42. Na' mata'ud nangandul kania didtu.

BAB 11

Sakit ni Lasarus

1. Na' hi Lasarus ta'u Baitani, ha paglung ni Maryam iban sing taimanghud nia baba'i hi Marta, nasakit.

2. Amu sa ini ing Maryam imasag sing lana mahamut ha Tuhan ampa nia tiupusan ing siki ni Isa sing buhuk nia; hi Lasarus amu ing taimanghud nia usug ing nasakit.

3. Hangkansa ing manga murid kania, Tuhan, ing kalasahan mu nasakit.

4. Sagua' pagdungug hi Isa la'ung nia, Ing sakit ini bukun hikamatai sagua' hikasanglit pa Allahu Ta'ala, supaya ing Anak sing Allahu Ta'ala masanglit ha sabab ini.

Kamatai ni Lasarus

5. Na' hi Isa malasa kan Marta iban ha taimanghud nia baba'i iban kan Lasarus.

6. Hangkansa pagdungug hi Isa sing nasakit hi Lasarus dimidtu na'a sia duai adlau ha kidadtu'an nia.

7. Na' pagpu'as ha ini, la'ung nia pa manga murid nia, Madtu kitaniu pa Yahudia magbalik.

8. La'ung sing manga murid kania, Rabbi, ing manga Yahudi haindu'un sadja naglalawag matu kaimu. Na' madtu ka kau magbalik?

9. La'ung ni Isa, Bukun ka hangpu' tagduang kajam ing adlau? Bang ing ta'u manau sing adlau di' sia makabungku' sabab kakita'an nia ing sawa sing dunya ini.

10. Sagua' bang ing ta'u manau sing dum makabungku' sia sabab ing sawa wala' du'un kania.

11. Pagpu'as nia namung ha ini la'ung nia kamila, Ing bagai natu' hi Lasarus nakatug na; sagua' madtu aku supaya ku sia mabati' dain halaum katugan.

12. La'ung sing manga murid kania, Tuhan, bang sia nakatug na umuli' da sia.

13. Na' hi Isa nagbichara sing kamatai ni Lasarus sagua' pangannal nila nagbichara sia sing paghali' bang matug.

14. Hangkansa biuntulan sila ni Isa, Hi Lasarus miatai na.

15. Iban ha pasal niu kiugan aku sing wala' aku didtu supaya kamu magparachaya. Sagua' madtu kitaniu kania.

16. La'ung ni Tumas, amu ing pagtawagun Kambal, pa manga pagkahi nia murid, Madtu isab kitaniu supaya kitaniu mapatai iban nia.

Aku ing magbuki' magbalik sing manga patai iban aku ing kabuhi'.

17. Na' pagkaun hi Isa, naka'ingat sia sing upat adlau na hi Lasarus halaum kubul.

18. Ing Baitani kulang-kulang tu batu ing layu' pa Jirusalem.

19. Iban mata'ud Yahudi miaun kan Marta kai Maryam magparayau sing atai nila pasal sing taimanghud nila usug.

20. Pagdungug hi Marta ya'un na hi Isa miadtu sia mak kania sa'bu hi Maryam naglilingkud halaum bai.

21. La'ung ni Marta kan Isa. Tuhan, bang kau di, di' mapatai ing taimanghud ku usug.

22. Iban minsan biha'un ka'ingatan ku, sing unu-unu na mayan ing pan'ayu'un mu pa Allahu Ta'ala hidihil sing Allahu Ta'ala kaimu.

23. La'ung ni Isa kania, Ing taimanghud mu usug magbangun da magbalik.

24. La'ung ni Marta kania, Ka'ingatan ku magbangun da sia magbalik bang buhi'un nia magbalik ing manga patai ha adlau mahuli.

25. La'ung ni Isa kania, Aku ing magbuhī' magbalik sing manga patai, iban aku ing kabuhi': ing mangandul kaku' minsan sia mapatai malaingkan magbuhī' da sia.

26. Iban hisiu-siu buhi' iban mangandul kaku', di' tu'ud mapatai. Magparachaya ka kau ha ini?

27. La'ung nia kania, Hu'un Tuhan, magparachaya aku sing ikau ing Almasih Anak sing Allahu Ta'ala, amu ing magkakari palaum dunya.

Hi Isa timangis ha kubul ni Lasarus

28. Pagpamung nia ha ini, minig sia ampa nia tiawag ing taimanghud nia baba'i hi Mar-

yam ha sipuk amu agi, Ing Guru yari na iban nagtawag kaimu.

29. Sarta' pagdungug hi Maryam nagtui sia timindug ampa miadtu kania.

30. Na' hi Isa wala' pa dimatung pa kaum ya'un sagua' yadtu pa ha kiasampangan ni Marta kania.

31. Ing manga Yahudi halaum bai nagparayau sing atai ni Maryam. Pagkita' sing manga Yahudi kan Maryam nagtui timindug iban gimua' iurul nila sia sabab pangannal nila tumangis sia didtu ha kubul.

32. Na' pagdatung hi Maryam pa kiadu'unan ni Isa iban pagkita' nia kania, simujud sia pa siki ni Isa amu agi, Tuhan bang kau di, di' mapatai ing taimanghud ku usug.

33. Na' pagkita' hi Isa kania nagtatangis iban sing manga pana'iban nia Yahudi nagtatangis isab dimaghūm sia iban landu' nasusa,

34. Ampa nangasubu amu agi, Hari'in niu sia biutang? La'ung nila kania, Tuhan, kari kau kita'.

35. Hi Isa timangis.

36. Hangkansa la'ung sing manga Yahudi, Kita'aba, ing kalasa nia kania.

37. Sagua' la'ung sing ka'ibanan nila, Di' ka ing ta'u ini makadapat sing di' hikamatai kan Lasarus pagka nakapakita' sia ha mata sing buta?

Hi Lasarus biuhī' magbalik

38. Hangkan hi Isa dimaghūm magbalik ampa miaun pa kubul. Na' ing kubul ini lungag iban biubutangan batu ha babau nia.

39. La'ung ni Isa, Igi niu ing batu. Hi Marta taimanghud baba'i sing miatai namung kania amu agi, Tuhan, biha'un mabahu' na sia karna' upat adlau na sia miatai.

40. La'ung ni Isa kania, Wala' ka aku namung kaimu bang kau magparachaya, makakita' kau sing sanglit sing Allahu Ta'ala.

41. Hangkansa inigan nila ing batu. Ampa hi Isa himangad ampa namung amu agi, Ama', magsukul aku kaimu sing diungug mu aku.

42. Iban ka'ingatan ku sing diurungug mu aku tattap; sagua' sabab sing manga ta'u nagti-tindug ha katilibut, piamung ku ini supaya sila magparachaya sing dia'ak mu aku.

43. Pagpamung nia ha ini, la'ung nia ha tingug matanug, Lasarus, gua' kau.

44. Na' ing miatai gimua' napuputus ing lima iban siki sing saput; iban ing baihu' nia napuputus sing turungmuka'. La'ung ni Isa kanila, Hubar si ampa sia papanawa.

Pag'isun hikapatai kan Isa

45. Hangkansa mata'ud ing manga Yahudi amu ing miaun iban ni Maryam iban nakakita' sing nahinang ni Isa, nangandul kania;

46. Sagua' ing ka'ibanan kanila miadtu pa manga Parisi namaita' sing nahinang ni Isa.

47. Hangkansa sing manga halipa iban manga Parisi tipun ing kaunsil mag'isun iban la'ung nila, Unu ing hinangun taniu? Karna' mata'ud tanda hinang sing ta'u ini.

48. Bang taniu sia pasaran bia' ha ini, ing katan ta'u mangandul kania; iban ing manga ta'u

Rum mari ampa nila kawa'un dain katu' ing hula' taniu iban bangsa taniu.

49. Sagua' hi Kayapas hambu'uk pana'iban nila, pagka halipa-naglilingkud ha tahun ya'un namung kanila amu agi, Wai ka'ingatan niu unu-unu,

50. Iban di' kamu mamikilan sing hikarayau kanit, sing subai ing hambu'uk ta'u mapatai ha sabab sinng manga ta'u iban supaya di' ing kati-lu'ag bangsa malawa'.

51. Wala' nia ini piamung sing baran-baran nia; sagua' pagka sia halipa-naglilingkud ha tahun ya'un, kiatalusan nia sing hi Isa subai mapatai ha sabab sing bangsa;

52. Iban bukan ha sabab sing bangsa sadja sagua' supaya manahambu'uk nia ing manga anak sing Allahu Ta'ala, nakakanat ha malayu'.

53. Na' dain ha adlau yadtu nag'isun sila bang bia'di'in hikapatai nila kania.

54. Hangkansa hi Isa wala' na mianau ha katanpaman halauman sing manga Yahudi; sagua' minig dain didtu ampa miadtu pa da'ira pagtawagun Iprim. ha gimba masu'uk pa paslangan. Didtu sia himanti' iban sing manga murid nia.

Manga uldin hisaggu kan Isa

55. Na' ing Pasubar sing manga Yahudi masu'uk na; iban mata'ud ing timukad pa Jirusalim dain ha gimba sing wala' pa ing Pasubar supaya sila makapagsuchi sing baran nila.

56. Liawag nila hi Isa iban nag'asubu ing hambu'uk pa hambu'uk sa'bu nila nagtitindug halamu Timpul amu agi, Unu ing pamikil niu? Di' ku sia mari pa paghalayahan?

57. Na' ing manga halipa iban sing manga Parisi nag'uldin, bang aun ta'u naka'ingat bang hari'in hi Isa subai nia hibaita' supaya nila sia masaggau.

BAB 12

Hi Isa Hinangan ha Baitani

1. Unum adlau pa ing Pasubar, hi Isa miaun pa Baitani pa kiadu'unan ni Lasarus amu ing biangun nia dain ha manga patai.
2. Didtu hinangan nila sia pagka'un magarib; hi Marta namuhat ampa ing hi Lasarus naglilingkud iban sing ka'ibanan kima'un iban ni Isa.
3. Na' hi Maryam kimawa' tunga' kilu lana mahamut landu' mahalga' ampa nia iasagan ing siki ni Isa ampa tiupusan sing buhuk nia; sarta' ing bai nahipu' sing hamut sing lana.
4. Sagua' hi Judas Iskariut (amu ing manipukania), hambu'uk sing manga murid nia, nanga-subu amu agi,
5. Mahi-ta' ing lana ini wala' piagdagang tung gatus dinari ampa hidihil pa manga miskin?
6. Ini piamung nia bukun sabab nagparuli sia ha manga miskin sagua' sabab panakau sia iban pagka piangandul kania ing puyu'-puyu' pilak, pagkawa'un nia ing hipagbutang halaum.
7. La'ung ni Isa, Pasari na sia; tiau' nia yan ha adlau pagbukul kaku'.
8. Ing manga miskin tattap di iban niu sagua' ing aku bukun.

Pag'isun hikapatai kan Lasarus

9. Pagka mabanus Yahudi naka'ingat sing didtu sia, miaun sila bukun ha pasal ni Isa sadia sagua' supaya sia makakita' kan Lasarus isab amu ing biangun nia dain ha manga patai.
 10. Hangkansa ing manga halipa nag'isun supaya nia hi Lasarus maptai isab;
 11. Sabab ha pasal ni Lasarus, mata'ud Yahudi minig dain kanila iban nangandul kan Isa.
- ### *Kasud sing Sultan palaum Jirusalim*
12. Pag'adlau hambu'uk mabanus ta'u miaun pa paghailayahan. Nakadungug sila sing magkakaun hi Isa pa Jirusalem.
 13. Hangkansa kimawa' sila manga paipa' ba'it ampa gimua' mak kanila iban pamung matanug amu agi, Husanna. Mabarakat ing Sultan sing Isra'il amu ing mari ha ngan Tuhan.
 14. Na' hi Isa nakabak dunki bukun pa mala'as ampa nia piangura'an bia' sing halaum surat,
 15. Ayau kau mabuga' anak baba'i sing Sayun; kita'aba ing Sultan mu magkakari na nangungura' ha anak dunki.
 16. Wala' ini kiahatihan tagna' sing manga murid nia; sagua' nasanglit mayan hi Isa ampa nila kiatumtuman ini kiasulat pasal nia iban nahinang nila ini kania.
 17. Ing manga ta'u du'un ha pagtawag hi Isa kan Lasarus pagua' dain ha kubul iban pagbangun nia kania dain ha manga patai, simaksi' da.

18. Ha sabab ini ing manga ta'u miadtu mak kania karna' nakadungug sila sing nahinang nia ing tanda' ini.

19. Hangkan la'ung sing manga Parisi ha hambu'uk pa hambu'uk, Kita' kamu, wai da nahinang niu; kita'aba ing dunya miagad na kania.

Manga Grik naglawag kan Isa

20. Na' ing ka'ibanan sing timukad pa paghailayahan magsumba, manga Grik.

21. Hangkansa ing manga ini miaun kan Pilip amu ing dain ha Baitsaida didtu ha Galili iban la'ung kania, Tuan mabaya' kami kumita' kan Isa.

22. Hi Pilip miaun namaita' kan Andru; hi Andru kai Pilip miaun namaita' kan Isa.

23. Na' la'ung ni Isa kanila, Ing waktu dimatung na supaya ing Anak-ta'u masanglit.

24. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu. 'ual ing hambu'uk binhi' tirieu mahug palaum lupa' mapatai, dumu'un sia isa-isa sagua' bang mapatai magbunga da mata'ud.

25. Ing malasa ha nyawa nia, malawa' nia da sagua' ing mabunchi ha nyawa nia ha dunya ini, hikatau' nia da pa kabuhi' sa'umul-umul.

26. Bang aun ta'u magta'at kaku' subai sia magad kaku'; iban hari'in-hari'in aku didtu da isab ing magtata'at kaku': iban bang aur ta'u magta'at kaku', laggu'un da sia sing Ama'.

Ing Anak-ta'u subai angkatun

27. Bihau'n ing nyawa ku landu' nasusa. Unu ing hipamung ku? Ama', lappasi pa aku dain

ha waktu ini? Ayau, ha sabab ini miari aku pa waktu ini.

28. Ama' sanglita ing ngan mu. Sarta' aun tingug gimua' dain ha langit amu agi, Nasanglit ku na iban sanglitun ku da magbalik.

29. Ing manga ta'u nagtitindug du'un naka-dungug. La'ung nila, Nagdaugdug. La'ung sing ka'ibanan. Aun mala'ikat nagbichara kania.

30. La'ung ni Isa, Ing tingug ini wala' miari ha pasal ku sagua' ha pasal niu.

31. Biha'un na ing dunya ini hukumun, biha'un da ing nakura' sing dunya ini duyun.

32. Iban bang aku angkatun na dain ha lupa' utungun ku ing katan ta'u mari kaku'.

33. Piamung nia ini hipa'ingat bang bia'di'in ing kamatai nia.

34. La'ung sing manga ta'u kania, Nakadungug kami dain halaum surat, ing Almasih buhi' sa'umul-umul. Mahi-ta' kau namung ing Anak ta'u subai angkatun? Hisiu-ta' ing pagtawagun Anak-ta'u ini'.

35. La'ung ni Isa kanila, Hangkarai' daku-man ing sawa di kaniu, Panau kamu salugai yan pa ing sawa kaniu supaya kamu di' abutan sing katigidluman. Ing manau ha katigidluman di' maka'ingat sing panawan nia.

36. Salugai yan pa kaniu ing sawa pangandul kamu ha chawa; supaya kamu manjari manga anak sing sawa.

Ing kawai iman sing manga Yahudi

Pagpamung hi Isa ha ini minig sia ampa timapak dain kanila.

37. Minsan landu' mata'ud tanda' nahinang nia ha baihu'an nila, malaingkan wala' sila nangandul kania;

38. Supaya ing kabtangan piamung ni nabi Isaya matuman, amu ing ini, Tuhan, hisiu ing nagparachaya sing baita' namu? Iban kansiu ing kuddarat sing Tuhan kiapanyata?

39. Hangkansa di' sila makadapat magparachaya, karna' namung nagbalik hi Isaya, bia' ha ini,

40. Biuta nia ing mata nila iban piatugas nia ing atai nila, supaya sila di' makakita' iban supaya sila di' magbing iban di' ku sila ka'uli'an.

41. Piamung ini ni Isaya sabab kita' nia ing sanglit sing Tuhan lagi' nagbichara hi Isaya pasal nia.

42. Malaingkan minsan ing dain ha manga nakura', mata'ud nangandul kania; sagua' ha sabab buga' ha manga Parisi, wala' sila nagsabunna' supaya sila di' pagua'un dain ha sinagug.

43. Karna' masüb sila bantugun sing ta'u labi pa dain ha bantugun sing Allahu Ta'ala.

Kabtangan ni Isa manghukum

44. Ampa hi Isa namung matanug amu agi, Ing mangandul kaku' bukan mangandul kaku' sagua' ha dima'ak kaku'.

45. Iban ing makakita' kaku' makakita' ha dima'ak kaku'.

46. Miari aku dumihil sawa palaum dunya supaya hisiu-siu mangandul kaku' di' makabin ha katigidluman.

47. Bang aun dumungug sing hilala'ungan ku ampa di' nia baugbugan, di' ku sia hukuman; karna' wala' aku miari humukum sing dunya sagua' lumappas sing dunya.

48. Ing sumulak kaku' iban di' tumaima' sing manga hilala'ungan ku, aun hambu'uk humukum kania; ing kabtangan bichara ku amura ing humukum kania ha adlau mahuli.

49. Karna' wala' aku nagbichara dain ha kawasa ku; sagua' ing Ama' baran nia amu ing dima'ak kaku', ing mangdihil kaku' da'akan sing hipamung ku iban sing hibichara ku.

50. Iban ka'ingatan ku ing da'akan nia kabuhi' sa'umul-umul. Hangkansa ing hibichara ku, hibichara ku bia' da' sing da'akan sing Ama' kaku'.

BAB 13

Hiugasan ni Isa ing siki sing manga murid nia

1. Na' sing wala' pa ing hailaya Pasubar pagka kia'i'ingatan na ni Isa ing waktu nia dimatung na sing subai sa mig dain ha dunya ini madtu pa Ama' iban pagka limasa sia ha luggia' nia di ha dunya, kialasahan nia da sila pa katapusan.

2. Iban sa'bu pagka'un magari pagka kiadihilan na baya' sing ibilis ing atai ni Judas Iskariut anak ni Saimun, tumipu kan Isa,

3. Iban pagka kia'i'ingatan ni Isa sing kiadihil sing Ama' ing katan palaum lima nia, iban

sing gimua' sia dain ha Allahu Ta'ala iban magkakadtu na sia pa Allahu Ta'ala,

4. Timindug sia dain ha pagka'un magarib ampa nia biutang ing juba nia ampa sia nangambut sing jimpau.

5. Hati biutangan nia tubig ing undam ampa nia hiugasan ing siki sing manga murid ampa nia tiupusan sing jimpau piangambut nia.

6. Pagkaun nia kan Saimun Pidru, iasubu sia ni Pidru amu agi, Tuhan, hugasan mu ka ing siki ku?

7. La'ung ni Isa kania, Ing hñhinang ku, di' mu ka'ingatan biha'un; sagua' kahatihan mu da ha mahuli.

8. La'ung ni Pidru kania, Di' tu'ud kahugasan mu ing siki ku. Sambung ni Isa kania, Bang kau di' hugasan ku, wai parsuku'an mu di kaku'.

9. La'ung ni Saimun Pidru kania, Tuhan, bukun siki ku sadja sagua' lima ku iban u ku isab.

10. La'ung ni Isa kania, Ing nakapaigu' na di' na manghugas lual siki nia sabab malanu' na ing baran nia; iban kamu yan malanu' na sagua' bukun kamu katan.

11. Karna' kia'ingatan nia ing manipu kania; hangkansa la'ung nia, Bukun kamu katan malanu'.

Ing suntu'an ni Isa

12. Na' pag'ubus nia hiugasan ing siki nila iban simu'lug sing juba nia, liming kud sia nagbalik ampa nia sila iasubu, Kahatihan niu ka ing nahinang ku kaniu?

13. Ing kamu magtawag kaku' Guru iban Tuhan; na', bunnal ing piamung niu karna' aku ini Guru iban Tuhan.

14. Hangkan bang aku Tuhan niu iban Guru niu nanghugas sing siki niu, kamu isab subai maghugas-hugasi sing siki niu.

15. Karna' kiadihilan ta kamu suntu'an supaya kamu isab maghinang bia' da sing nahinang ku kaniu.

16. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, ing banyaga' di' lumaggu' dain ha tagbanyaga' kania; iban ing dia'ak di' lumaggu' dam ha dima'ak kania.

17. Bang niu ka'ingatan ing manga ini, barakatan kamu bang niu paghinangun.

18. Wala' aku magbichara pasal niu katan. Ka'ingatan ku ing pini' ku; sagua' supaya ing surat ini matuman, ing kuma'un sing tinapai ku imangkat sing tikud-tikud nia hi'atu kaku'.

19. Hibaita' ku ini kaniu biha'un sing wala' pa manjari supaya bang manjari na magparacnaya kamu sing aku na.

20. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, ing tumaima' ha ta'u siu-siu da'akun ku, tumaima' kaku'; iban ing tumaima' kaku' tumaima' da ha dima'ak kaku'.

Hi Isa namaita' pasal sing pagtipu kania ha pagka'un magarib hinapusan

21. Pagpamong hi Isa ha ini, landu' nasusa ing ruh nia ampa sia namung amu agi, Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, ing hambu'uk kaniu manipu da kaku'.

22. Ing manga murid nag'atud-iaturi halaum inu-inu bang hisiu ing piagbichara nia.

23. Ing hambu'uk sing manga murid amu ing kalasahan ni Isa nagsasandig ha daghal nia.

24. Hangkansa hi Saimun Pidru imisarat iban la'ung kania, Baita'i kami, hisiu-ta' ing piagbichara nia.

25. Ing nagsasandig ha daghal ni Isa bia' da sing ka'ina nangasubu kania amu agi, Tuhan, hisiu-ta'?

26. La'ung ni Isa, Ing dihilan ku sing tinapai ini pagpu'as ku hilu'gum, amuna yan. Hangkansa paglu'gum nia sing tinapai, kiawa' nia ampa dihil kan Judas anak ni Saimun Iskariot.

27. Hangkan pagpu'as sing tinapai nataima', simud ing Saitan baran nia kan Judas. Hangkansa la'ung ni Isa kania, Unu-unu na ing hinangun mu, hinanga na ha masamut.

28. Na' ha lamisahan ya'un wai ta'u naka'ingat bang unu ing maksud sing bichara nia ini kania.

29. Ing pangannal sing ka'ibanan pagka ya'un kan Judas ing puyu'-puyu', hi Isa namung kania bia' ha ini, Bi kau unu-unu na kagunahan ta ha hailaya; atawa marai' papadihilan unu-unu na ing manga miskin.

30. Hangkansa pagka nataima' na ni Judas ing tinapai, gimua' sia nagtui; ing waktu ini dum na.

Ing da'akan ba'gu

31. Nakagua' mayan sia la'ung ni Isa, Biha'uit ing Anak-ta u masanglit na iban du'un kania ing Allahu Ta'ala masanglit.

32. Bang ing Allahu Ta'ala masanglit du'un kania, sangitun da sia sing Allahu Ta'ala ha baran nia, iban sangitun sia magtui.

33. Manga anak, hangkarai' dakuman aku di iban mu. Lawagun nu da aku; iban bia' da sing pamung ku pa manga Yahudi, biha'un hapamung ku na kaniu, Ing kadtun ku di' kamu makadapat madtu.

34. Hambu'uk da'akun ba'gu hidihil ku kaniu, maglasa-lasahi kamu bia' da sing kalasa ku kaniu, supaya da kamu isab maglasa-lasahi.

35. Du'un ha ini ka'ingatan da kamu sing katan, sing kamu yan manga murid ku bang aun lasa niu ha hambu'uk pa hambu'uk.

Kabaita' sing panailu ni Pidru

36. Imasubu ni Saimun Pidru kania amu agi, Tuhan, paka'in kau? Sambung ni Isa, Ing kadtun ku di' kau makadapat madtu biha'un sagua' umurul da kau ha mahuli.

37. La'ung ni Pidru kania, Tuhan, mahi-ta' aku di' makadapat umurul kaimu biha'un? Hidihil ku ing nyawa ku ha sabab mu.

38. La'ung ni Isa kania, Hidihil mu ka ing nyawa mu ha sabab ku? Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kau, ing manuk di' tumaga'uk sampai mu aku mapailu makatu.

BAB 14

Pasal sing Dan, sing Kasabunnalan, sing Kabuhi'

1. Ayau niu ing atai niu landu' pasusaha; pangandul kamu na Allahu Ta'ala, pangandul kamu isab kaku'.

2. Ha bai ni Ama' mata'ud paghula'an. Bang ini bukun bunnal, baita'an ta ka kamu sing madtu aku magtagama pagnuu'an niu?

3. Iban bang aku madtu magtagama paghula'an niu, mari da aku magbak iban kawa'un ta kamu mari kaku' supaya hari'in-nari'in aku didtu da isab kamu.

4. Iban ing kaktu'un ku ka'ingatan niu iban ing dan ka'ingatan niu.

5. La'ung ni Tumas kania, Tuhan, di' namu' ka'ingatan bang paka'in kau; bia'di'in ka'ingatan namu' sing dan?

6. La'ung ni Isa kania, Aku ing dan iban aku ing kasabunnalan iban aku ing kabuhi'; wai makakadtu pa Ama' lual lumabai dain kaku'.

7. Bang aku kia'ingatan niu, kia'ingatan niu da isab hi Ama' iban dain ha biha'un ka'ingatan niu na sia iban kiakita'an niu na sia.

Pakita'an kamu' ing Ama'

8. La'ung ni Pilip kania, Tuhan, pakita'an kamu' ing Ama' supaya mamarahi na kamu'.

9. Na' la'ung ni Isa kania, Malugai na aku iban niu; malaingkan di' pa ka kau maka'ingat kaku', Pilip? Ing nakakita' kaku' nakakita' da ha Ama'; mahi-ta' kau nakapamong, Pakita'an kamu' ing Ama'?

10. Di' ka kau magparachaya sing aku du'un ha Ama' iban ing Ama' di kaku'? Ing manga kabtangan piamung ku kaniu bukun bichara ku dain ha kawasa sagua' ing Ama' di kaku' maghinang sing manga hinang nia.

11. Parachaya kamu kaku', sing aku du'un ha Ama' iban ing Ama' di kaku'; atawa parachaya kamu kaku' ha sabab sing manga hinang, nahinang ku.

Labi dakula' manga hinang dain ha manga ini

12. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, ing manandul kaku' makahinang da isab sing mang hinang paghinangun ku; iban labi pa dakula' dain ha manga hinang ini ing mahinang nia sabab madtu na aku pa Ama'.

13. Unu-unu na mayan ing pangayu'un niu palabayun ha ngan ku, yan hinangun ku supaya ing Ama' masanglit du'un ha Anak.

14. Bang kamu mangayu' kaku' unu-unu na mayan ha ngan ku, yan hinangun ku.

Ing janji' pasal sing Ruh Kudus

15. Bang kamu malasa kaku' mamaugbug kamu ha manga da'akan ku.

16. Iban jumungjung aku pa Ama' bat nia kamu dihilan duga'ing Mananabang umiban kaniu sa'umul-umul,

17. Amu ing Ruh kasabunnalan. Sia ini di' tu'ud mataima' sing dunya sabab di' sila makakita' kania iban di' sila maka'ingat kania; sagua' ka'ingatan niu sia karna' humula' sia iban niu iban dumu'un sia kaniu.

Pagpanyata' sing Almasih halaum atai sing luggia' nia

18. Di' ta kamu hibin manga ilu; mari da aku kaniu.

19. Hangkarai' dakuman ing dunya di' na makakita' kaku' sagua' kamu makakita' kaku'; sabab buhi' aku mabuhi' da isab kamu.

20. Ha adlau ya'un ka'ingatan niu da, ing aku du'un kan Ama' iban ing kamu di kaku' iban ing aku du'un kaniu.

21. Ing kimapat iban mamaugbug sing manga da'akan ku sia ing malasa kaku'; iban ing malasa kaku', kalasahan da ni Ama' iban kalasahan ku sia iban magpanyata' aku sing baran ku kania.

22. La'ung ni Judas (bukun hi Iskariut kania, Tuhan. bia'di'in-ta' ini, hipanyata' mu ing baran mu kamu' ampa bukun pa dunya?

23. La'ung ni Isa kania, Bang ing ta'u malasa kaku', mamaugbug sia ha kabtangan ku; iban kalasahan sia ni Ama' iban maum kami rania iban hinangun namu' ing hula'an namu' iban nia.

24. Ing di' malasa kaku' di' mamaugbug sing manga kabtangan ku; iban ing kabtangan diungug niu bukun kaku' sagua' ha Ama' amu ing dima'ak kaku'.

Ing anughara' kasannangan

25. Ing manga ini kiabichara ku kaniu, salugai ku di pa iban niu.

26. Sagua' ing Mananabang amu ing da'akun sing Ama' ha ngan ku humindu' kaniu sing ka-

tan unu-unu iban magpatumtum kaniu sing katan piamung ku. Amuna ini ing Ruh Kudus.

27. Kasannangan hibin ku kaniu; ing kasannangan ku hidihil ku kaniu; bukun bia' sing hipagdhil sing dunya, hidihil ku kaniu. Ayau niu ing atai niu landu' pasusaha atawa ayau niu papabuga'a.

28. Diungug niu ing piamung ku kaniu, Mig na aku iban mari da aku kaniu. Bang kamu limasa kaku' magkug-kuyag da kamu, sabab madtu na aku pa Ama'; karna' ing Ama' labi pa dakula' dain kaku'.

29. Iban biha'un kiabaita'an ta na kamu sing wala' pa nanjari supaya bang manjari na magparachaya kamu.

30. Di' na aku magbichara mata'ud iban niu karna' ing nakura' sing dunya ini magkakari. Wai kawasa nia kaku'.

31. Sagua' maghinang aku sing dia'akan sing Ama' kaku' supaya ka'ingatan sing dunya sing kalasahan ku ing Ama'. Tindug kamu madtu na kitaniu.

BAB 15

Hi Isa ing bagun-anggul bunnal

1. Aku ing bagun-anggul bunnal iban hi Ama' ing tunggu'-kabbun.

2. Ing katan sanga ku di' magbunga hi'ig nia iban ing katan sanga magbunga, lanu'an nia supaya magbunga pa mata'ud.

3. Ing kamu malanu' na sabab sing kabtangan kiabichara ku kaniu.

4. Tutug kamu di kaku' hati aku tumutug du'un kaniu. Pagka ing sanga di' magbunga sing baran-baran nia lual tumutug ha bagun-anggul, damikkian da di' kamu magbunga lual kamu tumutug di kaku'.
5. Aku ing bagun-anggul, kamu ing manga sanga. Ing tumutug di kaku' iban tutugan ku, magbunga mabanus; karna' bang ma'ukat dain kaku' wai mahinang niu unu-unu.
6. Bang ing ta'u di' tumutg di kaku', hibugit sia bia' da sing sanga biugit iban manglui-lui; ampa ing manga sanga tipunun hibugit palaum kayu sunugun.
7. Bang kamu tumutug di kaku' iban ing manga kabtangan ku tumutug du'un kaniu, pangayu' kamu sing unu-unu na mayan kabaya'an niu supaya da manjari kaniu.
8. Du'un ha ini hi Ama' masanglit bang kamu magbunga mabanus bat niu hikapakita' ing kamu manga murid ku.
9. Bia' kamu mamaugbug ha manga da'akan ku, tumutug da kamu ha lasa ku; bia' da sing pamaugbug ku ha manga da'akan hi Ama' iban sing panutug ku ha lasa nia.
10. Bang kamu mamaugbug ha manga da'akan ku, tumutug da kamu ha lasa ku; bia' da sing pamaugbug ku ha manga da'akan hi Ama' iban sing panutug ku ha lasa nia.
11. Ing manga ini kiabichara ku kaniu supaya ing kug ku dumu'un kaniu iban supaya ing kug niu humipu'.

Wai lasa sing ta'u labi dakula'

12. Amu ini ing da'akan ku, maglasa-liasahi kamu bia' da sing kalasa ku kaniu.

13. Wai lasa sing ta'u labi dakula' dain ha hidihil nia ing nyawa nia ha sabab sing manga bagai nia.

14. Kamu yan manga bagai ku bang kamu huminang sing dia'ak ku kaniu.

15. Di' ta na kamu tawagun manga banyaga' karna' ing banyaga' di' maka'ingat bang unu ing paghinangun sing tagbanyaga' kania. Sagua' tiawag ta kamu manga bagai karna' ing katan diungug ku dain kan Ama' kiapa'ingat ku na kaniu.

16. Wala' kamu nagpi' kaku' sagua' aku ing nagpi' kaniu iban nagkawasa kaniu, supaya kamu madtu na magbunga iban supaya ing bunga niu tumutug; supaya unu-unu na mavan ing pangayu'un niu ha Ama' ha ngan ku hidihil nia kaniu.

17. Ini da'akan ku kaniu maglasa-liasahi kamu.

18. Bang ing dunya mabunchi kaniu, ka'ingatan niu sing bakas miunchi kaku' ha wala' pa miunchi kaniu.

Bunichi sing dunya

19. Bang kamu suku' sing dunya, kalasahan sing dunya ing luggia' kania; sagua' sabab bukun kamu suku' sing dunya hangkansa ing dunya mabunchi kaniu karna' aku ing nagpi' kaniu dain ha dunya.

20. Tumtuma niu ing piamung ku kaniu. Ing banyaga' di lumaggu' dain ha tagbanyaga' kania. Bang nila aku ianyaya, annyayahun nila da isab kamu; bang nila biaugbugan ing kabtangan ku. baugbugan nila da isab ing kabtangan niu.

21. Sagua' ini katan hinangun nila kaniu ha asal ku sabab di' nila ka'ingatan ing dima'ak kaku'.

22. Bang aku wala' nakakari iban nakabichara kanila, wala' sila nakadusa; sagua' biha'un wai na hikada'awa nila ha dusa nila.

23. Ing mabunchi kaku' mabunchi da isab kan Ama'.

24. Bang aku wala' nakahinang halauman nila sing manga hinang wala' nahinang sing duga'ing, wala' sila nakadusa; sagua' biha'un nakakita' sila iban miunchi sila kaku' iban kan Ama'.

25. Ini supaya ing kabtangan matuman amu ing kiasulat halaum surat nila bia' ha ini, Kia-bunchihan nila aku ha wai sabab.

26. Sagua' pagkari sing Mananabang da'akun ku mari kaniu dain ha Ama', amu ing Ruh kasabunnalan gua' dain ha Ama', sia ini mag-saksi' kaku'.

27. Iban kamu isab manga saksi' ku sabab ba-kas kamu iban ku dain tagna'.

BAB 16

1. Kiabichara ku ing katan ini kaniu supaya kamu di' mig.

2. Pagua'un nila kamu dain ha manga sinagug; sabunnal ing waktu magdaratung da; ha

waktu ya'un hisiu-siu mamunu' kaniu mamikil sing nakapagbakti' sia pa Allahu Ta'ala.

3. Iban hinangun nila ini sabab wala' nila ka'ingati ing Ama' atawa aku.

4. Sagua' kiabichara ku ing manga ini kaniu supaya bang ing waktu nila dumatung, katum-tuman niu sing kiabaita'an ta kamu pasal nila.

Manga hinang sing Ruh Kudus

Wala' ta kamu biata'an sing manga ini tagna' sabab yari pa aku iban niu.

5. Sagua' biha'un madtu na aku pa dima'ak kaku'; iban wai kaniu umasubu kaku' bia' ha ini, Paka'in-ta' kau?

6. Sagua' sabab kiapamung ku ing manga ini kaniu, nahipu' na sing susa ing atai niu.

7. Malaingkan baita'an ta kamu sing kasa-bunnalan: hikarayau pa kaniu mig aku; kar-na' bang aku di' mig ing Mananabang di' mari kaniu; sagua' bang aku mig, da'akun ku sia ma-ri kaniu.

8. Lagi' pagkari nia pabunnalan nia ing dun-ya ha pasal dusa iban ha pasal sing ka'adilan iban ha pasal sing hukuman:

9. Pasal dusa sabab di' sila mangandul kaku'.

10. Pasal ka'adilan sabab madtu na aku pa Ama' iban di' na aku kakita'an niu;

11. Pasal hukuman sabab ing nakura' sing dunya ini nahukum na.

Ing Ruh Kasabunnalan

12. Mata'ud pa hikabaita' ku kaniu sagua' di' niu na madapat dahun biha'un.

13. Pagdatung sing Ruh kasabunnalan mali-man nia kamu palaum sing katan kasabunnalan; karna' di' sia magbichara dain ha kawasa nia sagua' unu-unu na mayan ing kadungugan nia, yan hibichara nia; lagi' hipa'ingat nia kaniu ing manga unu-unu magdaratung.

14. Sanglitun nia da aku karna' tumaima' sia sing kaku' ampa nia hipa'ingat kaniu.

15. Ing katan unu-unu ha Ama', kaku' da: hangkansa la'ung ku tumaima' sia sing kaku' ampa nia hipa'ingat kaniu.

Manga kasusahan kaganti'an da sing kakuyagan

16. Hangkarai dakuman di' niu na aku kakita'an hati bukun da isab malugai, kakita'an niu da aku.

17. Ing ka'ibanan sing manga murid nia namung ha hambu'uk pa hambu'uk, Unu-ta' ing piamung nia katu' ini, Hangkarai' dakuman di' niu na aku kakita'an, hati bukun da isab malugai, kakita'an niu da aku, iban, Sabab madtu na aku pa Ama'?

18. La'ung nila, Unu-ta' ing ma'ana sing piamung nia ini, Hangkarai' dakuman? Di' natu' kahatihan bang unu ing ma'ana sing piamung nia.

19. Na' kia'ingatan ni Isa sing mabaya' sila umasubu kania hangkan iasubu nia sila, Amu ka ini ing pag'asubuhun niu halauman niu bang unu ing ma'ana sing pamung ku, Hangkarai' dakuman di' niu na aku kakita'an, hati bukun da isab malugai kakita'an niu da aku?

20. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu, tumangis da kamu iban magdukka sagua' ing dunya magkug-kuyag; sumusa da kamu sagua' ing kasusahan niu kaganti'an da sing kakuyagan.

21. Bang ing baba'i sung na mag'anak sumusa sia sabab ing waktu nia dimatung na; sagua' paggua' sing bata'-bata', di' nia na katumtuman ing sakit sabab sing kug karna' ing anak nia gimua' na pa dunya.

22. Hangkansa masusa na kamu biha'un sagua' kita'un ku da kamu magbalik; ampa ing atai niu magkug-kuyag iban ing kug niu wai makakawa' dain kaniu.

23. Ha adlau ya'un di' kamu mangasubu kaku' unu-unu. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kamu bang mangayu' unu-unu na mayan ha Ama', hidihil nia kaniu ha sabab ngan ku.

24. Sampai pa ini wala' pa kamu mangayu' unu-unu ha ngan ku; pangayu' kamu bat da kamu makataima' supaya ing kug niu humipu'.

Magbalik na pa Ama'

25. Kiabichara ku ini kaniu ha padalilan; ing waktu magdaratung na ha di' na aku mamung kaniu ha manga padalilan sagua' hibaita' ku na kaniu ing Ama' ha kahatihan niu.

26. Du'un ha adlau ya'un mangayu' kamu ha ngan ku; iban di' aku mamung kaniu sing jumungjung aku ha Ama' pasal niu.

27. Karna' ing Ama' baran nia malasa kaniu sabab kialasahan niu aku iban nagparachaya kamu sing dain aku ha Ama'.

28. Dain aku ha Ama' iban miari aku pa-laum dunya; biha'un hibin ku ing dunya iban magkakadtu na aku pa Ama'.

Dia'ug ku na ing dunya

29. La'ung sing manga murid nia, Kita'aba, biha'un nagbichara na kau ha kahatihan manu', bukun na ha padalilan.

30. Biha'un ka'ingatan namu' na sing ka'ingatan mu ing katan unu-unu iban minsan kau di' na asubuhun. Dain ha ini magparachaya kami sing dain kau ha Allahu Ta'ala.

31. Iasubu sila ni Isa amu agi, Magparachaya na ka kamu biha'un?

32. Ing waktu magdaratung na iban dimatung na; ing kamu makanat da kania-kania pa luggia' bai nia iban hibin niu da aku isa-isa; malaingkan bukun isa-isa ku sabab ing Ama' iban ku.

33. Kiabichara ku ini kaniu supaya ma'aun kasannangan niu di kaku'. Ha dunya taga kabinasahan kamu; sagua' parayawa niu ing atai niu; dia'ug ku na ing dunya.

BAB 17

Ing pagsambahayang ni Isa

1. Pagramung hi Isa sing manga kabtangan ini imatud sia pa langit sarta' la'ung nia, Ama', ing waktu dimatung na; sanglita ing Anak mu supaya ing Anak sumanglit kaimu;

2. Karna dihilan mu sia kawasa ha katan ta'u supaya nia kadihlan kabuhi' sa'umul-umul ing katan kiadihil mu kania.

3. Iban amuna ini ing kahubi' sa'umul-umul, sing subai sila maka'ingat kaimu amu ing hambu'uk-bu'uk Allahu Ta'ala bunnal iban kan Isa Almasih amu ing dia'ak mu.

4. Nasanglit ta kau ha lupa' pagka nasampurna' ku na ing hinang piahinang mu kaku'.

5. Ama', sanglita na aku ha haddarat mu iban sing sanglit asal kaku' ha waktu ku iban mu ha wala' pa ing dunya.

Hi Isa nagsambahayang ha manga murid nia

6. Pianyata' ku ing ngan mu pa manga ta'u dihil mu kaku' dain ha dunya. Sila ini kaimu iban dihil mu sila kaku'; iban biaugbugan nila ing parman mu.

7. Biha'un ka'ingatan nila na ing katan unu-unu kiadihil mu kaku', dain kaimu.

8. Karna' ing manga parman dihil mu kaku', kiadihil ku na kanila; iban tiama' na nila iban sabunnal naka'ingat na. sing dain aku kaimu iban nagparachaya na sila sing dia'ak mu aku.

9. Jumungjung aku pasal nila; di' aku jumungjung pasal sing dunya sagua' ha pasal sing dihil mu kaku' karna' sila ini kaimu.

10. Ing katan kaku', kaimu da iban ing kaimu, kaku' da; iban aku nasanglit du'un kanila.

11. Iban bukun na aku halaum dunya sagua' sila ini halaum dunya. Iban magkakaun na aku kaimu. Ama' Kudus, tau'an ha ngan mu ing katan kiadihil mu kaku' supaya sila mahambu'uk bia' da sing kita.

12. Sing du'un pa aku iban nila, tiau' ku ha ngan mu ing katan kiadihil mu kaku'; jiajaga-

han ku sila iban wai kanila nalawa' lual da ing anak-narka' supaya ing surat matuman.

13. Sagua' biha'un magkakaun na aku kaimu; iban ing manga ini hibichara ku ha dunya supaya nila ing kug ku masampurna' du'un kanila.

14. Kiadihil ku na kanila ing parman mu iban ing dunya miunchi kanila, sabab bukun sila suku' sing dunya bia' da kaku'.

15. Wala' aku jumungjung supaya sila kawa'un mu dain ha dunya sagua' supaya sila jagahan mu dain ha hambu'uk mangi' ya'un.

16. Bukun sila suku' sing dunya bia' da kaku'.

17. Pihaka sila sing kasabunnalan. Ing parman mu kasabunnalan.

18. Bia' da kaku' dia'ak mu palaum dunya, damikkian da dia'ak ku sila ha dunya.

19. Iban ha pasal nila pihakun ku ing baran ku supaya ing sila isab baran nila mapihak ha kasabunnalan.

Hi Isa nagsambahayang ha pasal sing manga Amasihin

20. Wala' aku jumungjung ha pasal sing manga sadja sagua' ha pasal sing katan mangandul kaku' isab ha kabtangan nila;

21. Supaya sila katan mahambu'uk bia' da kaimu di kaku' Ama' iban aku du'un kaimu; bat isab sila mahambu'uk di katu' supaya ing dunya magparachaya sing dia'ak mu aku.

22. Ing sanglit kiadihil mu kaku', kiadihil ku na kanila supaya sila mahambu'uk bia' da katu'.

23. Aku du'un kanila iban ikau di kaku' supaya matubus ing pagkahambu'uk nila; bat ka-

ngatahi sing dunya sing dia'ak mu aku iban kalasahan mu sila bia' da sing kalasa mu kaku'.

24. Ama', kabaya'an ku ing sila dihil mu kaku' magka'iban ku ha kadu'unan ku bat nila kakita'an ing sanglit ku kiadihil mu kaku' karna' limasa kau kaku' dain ha wala' pa ing dunya napanjari.

25. Ama' adil, di' kau ka'ingatan sing dunya sagua' ka'ingatan ta kau iban ka'ingatan sing kiadihil mu kaku' sing dia'ak mu aku.

26. Pia'ingat ku kanila ing ngan mu iban hi pa'ingat ku pa supaya ing lasa piaglasa mu kaku' dumu'un da kanila iban aku dumu'un kanila.

BAB 18

Pagtipu iban pagsaggau kan Isa

1. Pagpu'as hi Isa nagbichara sing manga kabtangan ini, miadtu sia palaum jambangan iban sing manga murid nia ha liu sing sapa' Kidrun.

2. Na' ka'ingatan isab ni Judas amu ing nani pu kania ing jambangan ini, karna' hi Isa maumu magkadtu iban sing manga murid nia.

3. Hangkan pagkawa' hi Judas ha manga sundalu iban sing manga upisial dain ha manga halipa iban manga Parisi, miadtu sila nagdara manga tanglung iban manga tanju' iban manga pakukus.

4. Na' pagka kia'ugatan ni Isa ing katan unu-unu magdaratung kania, biak nia sila amu agi, Hisiu-ta' ing liawag niu?

5. Sambung nila kania, Hi Isa ta'u Nasarit. La'ung ni Isa kanila, Aku na. Hi Judas amu ing nanipu kania du'un nagtitindug iban nila.

6. Pagpamung nia kanila, Aku na, nakahan-tak sila pagsibug nila.

7. Ampa sila iasubu nia magbalik, Hisiu-ta'ing liwag niu? Na' la'ung nila, Hi Isa ta'u Nasarit.

8. La'ung ni Isa, Biaita'an ta na kamu sing aku na. Hangkansa bang aku ing liwag niu, pasari niu na sia ini mg;

9. Supaya ing kabtangan kiabichara nia ini matuman amu agi, Dain ha manga kiadihil mu kaku' wai nalawa' ku minsan hambu'uk.

10. Hangkan pagka hi Saimun Pidru taga kalis liarut nia ampa nia liagut ing banyaga' sing halipa sarta' na'utud ing tainga ha tu'u. Ing ngan sing banyaga' ini hi Malkus.

11. La'ung ni Isa kan Pidru, Su'lugan ing kalis mu palaum taguban. Di' ku ka inumun ing sawan kiadihil sing Ama' kaku'?

12. Hangkansa siaggau sing manga sundalu iban sing kapitan nila iban sing manga upisial sing manga Yahudi hi Isa ampa nila hiukutan.

Hi Isa dia madtu kan Annas

13. Dia nila sia madtu kan Annas muna karna' ugangan sia ni Kayapas amu ing halipana-glilingkud ha tahun ya'un.

14. Hi Kayapas sa ing nagdihil nasihat pa manga Yahudi, sing hikarayau ing hambu'uk ta'u mapatai ha sabab sing manga ta'u.

Hi Pidru halaum paghukuman sing halipa

15. Hi Saimun Pidru imuril kan Isa iban sing hambu'uk murid. Pagka ing murid ini ka'ingatan sing halipa, simud sia iban hi Isa palaum paghukuman sing halipa,

16. Sagua' hi Pidru nagtitindug ha gua' ha da'ig lawang. Na' ing murid ka'ingatan sing halipa, gimua' namung ha ipun-baba'i tunggulawang, ampa nia dia ni Pidru palaum.

17. Hangkansa iasubu sing ipun-baba'i tunggulawang hi Pidru, Bukun ka kau isab murid sing ta'u yadtu? La'ung nia, Bukun.

18. Na' ing manga banyaga' iban sing manga upisial nagbuni' kayu dain ha baga buling sabab ini waktu mahaggut iban nagtitindug sila nag'a'anag sing baran nila. Hi Pidru isab nagtitindug ha da'ig nila nag'a'anag sing baran nia.

Siumaria sing halipa hi Isa

19. Na' ing halipa nangasubu kan Isa pasal sing manga murid nia iban pasal sing hindu' nia.

20. Sambung ni Isa kania, Nagbichara aku ha katampalan pa dunya. Tattap aku magpanghindu' halaum sing manga sinagug iban halaum Timpul pagtipunan sing katan Yahudi. Wala' aku nakabichara unu-unu ha sipuk.

21. Mahi-ta' aku asubuhun mu? Asubuha ing manga nakadungug kaku' bang unu ing piamung ku kanila. Ka'ingatan nila bang unu ing piamung ku.

22. Pagpamung hi isa ha ini siampak sia sing hambu'uk upisial nagtitindug du'un iban amu agi, Bia' ka ha yan ing sambung mu ha halipa?

23. La'ung ni Isa kania, Bang aku nakabichara mangi', saksi'i ing mangi'; sagua' bang aku nakabichara marayau, mahi-ta' mu aku sampakun?

24. Na' piarā sia ni Annas hiuhukutan madtu kan Kayapas amu ing halipa-nagtilingkud.

Hi Pidru namailu ha pasal ni Isa

25. Na' nagtitindug hi Saimun Pidru nag'a'anag sing baran nia. Iasubu nila sia, Bukun ka kau isab murid nia? Namailu sia amu agi, Bukun.

26. Ing hambu'uk sing manga banyaga' sing halipa kampung sing tagtainga na'utud ni Pidru imasubu amu agi, Wala' ka aku nakakita' kaimu ha jambangan iban nia?

27. Namailu nagbalik hi Pidru sarta' nagtui ing manuk timaga'uk.

Hi Isa dia madtu kan Pailit

28. Na' dia nila hi Isa dain ha bai ni Kayapas palaum paghukuman sing subu-subu pa; ampa ing sila wala' simūd palaum paghukuman supaya sila di' maba'tal bat da sila makaka'un sing kaka'un ha Pasubar.

29. Hangkan hi Pailit gimua' madtu kanila nangasubu amu agi, Unu ing tuntutan niu ha ta'u ini?

30. Sambung nila kania, Bang ing ta'u ini bukun maghihinang mangi', di' namu' sia hi'ungsud mari kaimu.

31. La'ung ni Pailit kanila, Kawa'a niu sia iban hukuma niu sia sing halaum sara' niu. La'ung sing manga Yahudi kania, Wai kawasa namu' magpapatai ha ta'u siu-siu;

32. Ing ini hipanuman sing kabatangan kiabichara ni Isa hipa'ingat bang bia'di'in ing kamatai nia.

Stumaria ni Pailit hi Isa

33. Hi pailit simud nagbalik palaum paghukuman ampa nia tiawag hi Isa iasubu amu agi, Sultan ka kau sing manga Yahudi?

34. La'ung ni Isa, Piamung mu ka ini sing baran-baran mu, atawa aun ka duga'ing namaita' kaimu pasal ku?

35. La'ung ni Pailit, Yahudi ka aku? Luggia' bangsa mu iban sing manga halipa ing imungsud kaimu mari kaku'. Unu-ta' ing nahinang mu?

36. La'ung ni Isa, Ing pagsultanan ku bukun bia' sing ha dunya ini. Bang ing pagsultanan ku bia' sing ha dunya ini, ing manga tindug ku umatu supaya aku di' hika'ungsud pa manga Yahudi; sagua' ing pagsultanan ku bukun dain ha dunya ini.

37. Na' la'ung ni Pailit kania, Bang bia'hayan, sultan kau? La'un ni Isa, Ikau ing namung sing sultan aku. Ha maksud ini aku piag'anak iban ha maksud ini miari aku palaum dunya supaya aku makapagsaksi' ha pasal sing kasabunnalan. Ing katan suku' sing kasabunnalan dumungug sing tingug ku.

38. Iasubu sia ni Pailit, Unu-ta' ing kasabunnalan?

Hi Isa atawa hi Barabas

Pagpu'as nia namung ha ini, gimua' sia magbalik pa manga Yahudi iban la'ung kanila, Wai dusa ina kiabakan ku.

39. Sagua' aun hambu'uk addat niu, subai ku pu'asun kaniu ing hambu'uk pilisu ha Pasubar. Mabaya' ka kamu pagua'un ku kaniu ing Sultan sing manga Yahudi?

40. Hangkansa namahit sila nagbalik amu agi, Bukun ta'u yan sagua' hi Barabas. Na' hi Barabas ini panglalangpas.

BAB 19

Yari na ing ta'u ini

1. Na' piakawa' ni Pailit hi Isa ampa nia piabungakan.

2. Iban ing manga sundalu nag'anyam mahakutta' dain ha manga tunuk ampa biutang pa u nia iban piapakai nila sia pakayan taluk;

3. Ampa sila miaun kania amu agi, Salam, Sultan sing manga Yahudi. Ampa nila sia siampak.

4. Na' hi Pailit gimua' nagbalik namung kanila amu agi, Kita'aba dia ku sia mari pagua' kaniu supaya niu ka'ingatan sing wai dusa nia kiabakan ku.

5. Ampa hi Isa gimua' namamakai mahakutta' matunuk iban namamakai pakayan taluk. Na' la'ung ni Pailit kanila, Yari na ing ta'u ini.

6. Hangkansa pagkita' sing manga halipa iban sing manga upisial kania, namahit sila amu agi, Lansanga sia ha krus. Lansanga sia ha krus. Na' la'ung ni Pailit kanila, Baya'-baya' niu na duma kania iban baya'baya' niu na lumansang kania ha krus, karna' wai dusa nia kiabakan ku.

7. La'ung sing manga Yahudi kania, Aun sara' namu' iban ha sara' yan subai sia mapatai sabab hġnang nia ing baran nia Anak Allahu Ta'ala.

8. Hangkansa pagdungug hi Pailit sing manga kabtangan ini, iampa na simung ing buga' nia;

9. Ampa sia simud magbalik palaum paghukuman nagasubu kan Isa amu agi, Dain di'in kau? Sagua' hi Isa wala' simambung kania.

10. Hangkansa la'ung ni Pailit kania, Di' ka kau dumā kaku' magbichara? Di' mu ka ka'ingatan sing taga kawasa aku mu'as kaimu iban taga kawasa aku lumansang kaimu ha krus?

11. La'ung ni Isa kania, Wai tu'ud kawasa mu kaku' lual bang kiadihil kaimu dain ha ta'as. Hangkansa ing imungsud kaku' mari kaimu, labi dakula' ing dusa nia.

Iungsud ni Pailit Hi Isa hipalansang ha krus

12. Ha pasal ini, hi Pailit limawag kapandayan mu'as kania; sagua' ing manga Yahudi namahit amu agi, Bang mu pu'asun ing ta'u ini bukun kau bagai ni Sisar. Ing katan maghġnang sing baran nia sultan, umatu kan Sisar.

13. Pagdungug hi Pailit sing manga kabtangan ini, dia nia hi Isa pagua' ampa limingku

ha lilingkuran paghukuman ha tempat pagtawagun Tisa'an amu ing ha bahasa Ibrani, Gabata.

14. Na' ini ha waktu pagpanyap sing Pasubar; iban ini marai' na hika'unum kajam. La'ung nia pa manga Yahudi, Yari na ing Sultan niu.

15. Hangkansa namahit sila amu agi, Pa'iga sia. Pa'iga sia. Lansanga sia ha krus. Iasubu sila ni Pailit amu agi, Lansangun ku ka ing Sultan niu? Sambung sing manga halipa, Wai sultan namu' lual hi Sisar.

16. Hangkan iungsud nia hi Isa kanila bat malansang ha krus.

Ing paglansang ha krus

17. Na' kiawa' nila hi Isa piagua' nagdara sing krus baran-baran nia madtu pa tempat pagtawagun Tempat Kulakub-U amu ing pagtawagun ha bahasa Ibrani, Gulguta.

18. Didotu nila sia liansang ha krus iban duang kata'u pa ha krus nila kania-kania, hambu'uk ha tu'u nia iban hambu'uk ha lawa nia; hi Isa ing ha gi'tung.

19. Iban hi Pailit simulat hambu'uk tanda' ampa nia biutang ha krus. Ini ing siulat, HI ISA TA'U NASARIT, ING SULTAN SING MANGA YAHUDI.

20. Na' mata'ud ing manga Yahudi nakabacha sing tanda' ini karna' hi Isa liansang ha krus ha tempat masu'uk pa da'ira; iban ing tanda' ini kiasulat ha bahasa Ibrani iban ha bahasa Latin iban ha bahasa Grik.

21. Hangkan ing manga halipa sing manga Yahudi namung kan Pailit amu agi, Ayau sultan, Ing Sultan sing manga Yahudi sagua' La'ung sing ta'u ini, Aku ing Sultan sing manga Yahudi.

22. Sambung ni Pailit. Ing nasulat ku di' ku na pindahan.

23. Na' pa'pu'as sing manga sundalu limansang kan Isa ha krus kiawa' nila ing manga tamungun nia ampa bihagi' nag'upat, ha hambu'uk sundalu haneka bahagi'. Sagua' ing badju' nia wai tahi', hiablun dain ha ta'as pa baba'.

24. Hangkansa la'ung sing hambu'uk pa hambu'uk, Ayau natu' ini gisi'un sagua' pagtukud-tukuran taniu bang hisiu ing makasuku'. Supaya ing surat ini matuman, Biahagi' nila ing manga tamungun ku halauman nila iban ing badju' ku piagtukud-tukuran nila.

Palihala' ni Isa kan ina' nia

25. Hangkansa hinang ini sing manga sundalu. Na' ya'un nagtitindug ha higad krus ni Isa hi ina' nia iban sing taimanghud baba'i ni ina' nia, hi Maryam asawa ni Kalyupas. Iban hi Maryam Magdalin du'un da.

26. Pagkita' hi Isa kan ina' nia iban sing murid kalasahan nia nagtitindug ha da'ig, la'ung nia kan ina' nia, Baba'i, kita'aba ing anak mu.

27. Hati la'ung nia pa murid nia, Kita'aba ing ina' mu. Na' dain ha waktu yadtu, dia sing murid ya'un hi Maryam pa luggla' bai nia.

Kamatai ni Isa

28. Pagpu'as ha ini, pagka kia'i'ingatan ni Isa ing katan unu-unu biha'un na'ubus na (supaya ing surat matuman) la'ung nia, Iuhau aku.

29. Na' didtu aun kibut nakabutang nahipu' sing bahal; ampa nila biutang ing luppus nahipu' sing bahal pa batang hisup ampa pia'abut pa simud nia.

30. Na' pagtaima' hi Isa sing bahal la'ung nia, Na'ubus na. Ampa nia inanduk ing u nia iban filla' ing ruh nia.

Kasula' sing kid ni Isa

31. Na' pagka adlau Pagpanyap, supaya ing manga mayat di' mapadu'un ha krus ha adlau-hali, (karna' ing adlau-hali ya'un adlau dakula') ing manga Yahudi nangayu' kan Pailit bang makajari ing manga bi'tis nila bali'un bat da sila hika'ig.

32. Hangkansa ing manga sundalu miaun ampa nila biali' ing bi'tis sing kiadatungan nila muna iban sing hambu'uk iban nia liansang ha krus.

33. Sagua' pagkaun nila kan Isa iban pagkita' nila sing miatai na sia, wala' nila na biali' ing bi'tis nia.

34. Sagua' ing hambu'uk sing manga sundalu taga budjak, simula' sing kid nia sarta' magtui aun gimua' dugu' iban tubig.

35. Ing nakakita' ha ini nakasaksi' bat kamu isab magparachaya iban ing parsaksi'an nia bun-

nal iban ka'ingatan nia sing namung sia sing kasabunnalan.

36. Karna' ing manga ini nanjari supaya ing surat ini matuman, Minsan hambu'uk bukug nia di' mabali'.

37. Iban nasabbut isab ha duga'ing surat ing ini, Kakita'an nila da ing siula' nila.

Ing pagkubul kan Isa

38. Na' pagpu'as ha ini hi Yusup ta'u Ari-matia, pagka sia hambu'uk murid ni Isa sagua' ha sipuk sabab buga' ha manga Yahudi, nanga-yu' kan Pailit bat nia makawa' ing mayat ni Isa. Na' tiugtuang sia ni Pailit. Hangkansa miaun sia ampa nia kiawa' ing mayat ni Isa.

39. Hi Nikudimus isab amu ing tagna' miadtu kania sing dum nagdara laksi' liamugai iban alus kulang-kulang katlu'an taglima kilu.

40. Kiawa' nila ing mayat ni Isa ampa nila uiutus ha kakana' muslina iban sing kalaksi'an bia' da sing addat pagkubul sing manga Yahudi.

41. Na' hi Isa liansang ha krus ha tempat taga jambangan; iban ha jambangan ya'un aun kubul ba'gu wala' pa tu'ud kiapangubulan.

42. Hangkansa sabab sing adlau Pagpanyap sing manga Yahudi, pagka ing kubul masu'uk biutang nila didtu hi Isa.

BAB 20

Ing kabuhi' magbalik ni Isa dain ha manga putai

1. Na' sing subu-subu sing adlau-ahad hi Maryam Magdalin miadtu pa kubul sing sa'bu

tigidlum pa; didtu kita' nia ing batu na'ig na dain ha kubul.

2. Hangkansa dimagan sia madtu kan Saimun Pidru iban pa hambu'uk murid amu ing kalasahan ni Isa. Na' la'ung nia kanila, Kiawa' nila ing Tuhan dain halaum kubul iban di' namu' ka'ingatan bang hari'in nila sia biutang.

3. Na' gimua' hi Pidru iban sing hambu'uk murid ampa sila miadtu pa kubul.

4. Dimagan sila dua nagsama-sama sagua' ing hambu'uk murid makasai dain kan Pidru nakakaun muna pa kubul;

5. Iban pag'anduk nia kumita' palaum, kita' nia ing saput muslina nakabubutang sagua' wala' na'a sia simud.

6. Hati hi Saimun Pidru amu ing imu'urul kania, dimatung ampa simud palaum kubul; ampa nia kita' ing saput muslina nakabubutang.

7. Iban ing turungmuka' ha u nia bukun ha da'ig sing saput muslina; sagua' nalulun ha butangan nia nakakandil.

8. Ampa ing hambu'uk murid amu ing nakakaun muna pa kubul, simud isab palaum ampa nia kita' ampa sia nagparachaya.

9. Karna' wala' pa kia'ingatan nila ing surat, sing subai sia magbangun dain ha manga patai.

10. Na' ing manga murid minui' pa luggia' bai nila.

Hi Isa nagpakita' kan Maryam Magdalin

11. Sagua' hi Maryam timitindug ha gua' sing kubul nagtatangis; iban sa'bu nia timangis, imanduk sia umatud palaum kubul.

12. Na' nakakita' sia dua mala'ikat ha pakayan puti' naglilingkud ha kiabutangan sing mayat ni Isa, ing hambu'uk dapit pa u iban ing hambu'uk dapit pa siki.

13. Iasubu sia sing dua mala'ikat, Baba'i, mahi-ta' kau nagtangis? Sambung nia kanila, Nagtangis aku sabab kiawa' nila ing Tuhan ku iban di' ku ka'ingatan bang hari'in nila sia biutang.

14. Pagpu'as nia namung ha ini, limingi' sia pa ulihan ampa nia kita' hi Isa nagtitindug; sagua' wala' nia kia'ingatan sing hi Isa na ini.

15. Iasubu sia ni Isa, Baba'i, mahi-ta' kau nagtangis? Hisiu-ta' ing liawag mu? Ing pagannal nia ta'u ini tunggu'-jambangan; la'ung nia kania, Tuan, bang mu sia nara' dain di, baita'i aku bang hari'in mu sia biutang bat kawa'un ku sia.

16. La'ung ni Isa kania, Maryam. Mining sia ampa namung kania ha bahasa Ibrani, Rab-bunai. (ing hati nia, Guru).

17. La'ung ni Isa kania, Ayau aku kaputi karna' wala' pa aku makakadtu pa Ama' sagua' kadtu kau pa manga taimanghud ku iban baita'i sila madtu aku kan Ama' amu ing Ama' niu; amuna ini ing Allahu Ta'ala ku amu ing Allahu Ta'ala niu.

18. Hi Maryam Magdalin miadtu namaita' pa manga murid amu agi, Kiakita'an ku na ing Tuhan; iban biaita'an nia sila sing kiapamung ni Isa ing manga ini kania.

Hi Isa nagpakita' pa manga murid nia

19. Na' pagka magarib na sing adlau da yad-tu, adlau-ahad, sa'bu sing lawang tiatambul ha piagtipunan sing manga murid sabab buga' ha manga Yahudi, miaun hi Isa timindug ha gi'tungan nila ampa namung amu agi, Pasannanga niu ing atai niu.

20. Pagpamung nia ha ini piakita' nia kanila ing lima nia iban sing kid nia. Ampa kiungan ing manga murid pagkita' nila ha Tuhan.

21. La'ung ni Isa kanila nagbalik, Pasannanga niu ing atai niu. Bia' da kaku' dia'ak sing Ama', damikkian da aku duma'ak kaniu.

22. Na' pagpamung nia ha ini, niapasan nia sila sing Ruh iban la'ung kanila, Taima'a niu ing Ruh Kudus.

23. Bang niu ampunun ing manga dusa sing ta'u, yan ampunun da kania; bang niu padu'unun ing manga dusa sing ta'u, yan padu'unun da.

Ing kawai iman ni Tumas

24. Sagua' hi Tumas hambu'uk sing hangpu' tagdua, amu ing pagtawagun Kambal, wala' did-tu pagkaun hi Isa.

25. Hangkansa biaita'an sia sing ka'ibanan murid amu agi, Kiakita'an namu' ing Tuhan. Sagua' la'ung nia kanila, Lual kakita'an ku ing limpa' sing manga lansang ha dua lima nia iban hikatusuk ku ing tudlu' ku pa limpa' sing manga lansang, iban mapasud ku ing lima ku pa kid nia, di' tu'ud aku magparachaya.

Tuhan ku iban Allahu Ta'ala ku

26. Pagpu'as walui adlau ing manga murid nia natipun nagbalik halaum bai iban hi Tumas ya'un na. Ing manga lawang tiatambul sagua' hi Isa miaun ampa timindug ha gi'tungan nila ampa namung amu agi, Pasannanga niu ing atai niu.

27. Na' la'ung nia kan Tumas, Butangan mari ing tudlu' mu iban kita'a na ing dua lima ku; iban butangan mari ing lima mu ampa pasura pa kid ku. Ayau na kau magpawai iman sagua' parachaya kau.

28. La'ung ni Tumas kania, Ikau na ing Tuhan ku iban Allahu Ta'ala ku.

29. La'ung ni Isa kania, Sabab kiakita'an mu na aku, nagparachaya na kau? Mabarakat ing wala' nakakita' malaingkan nagparachaya.

Maksud sing surat ini

30. Na' mata'ud pa tanda' duga'ing nahinang ni Isa ha baihu'an sing manga murid nia wala' kiasulat ha kitab ini;

31. Sagua' ing manga ini kiasulat supaya kamu magparachaya sing hi Isa amuna ing Alma-sih, Anak sing Allahu Ta'ala; iban bang kamu magparachaya, ma'aum kabuhi' niu ha sabab ngan nia.

BAB 21

Hi Isa nagpakita' pa pitu murid

1. Pagpu'as ha ini nagpanyata' hi Isa nagbalik pa manga murid nia ha higad dagat Tibi-rias; iban nagpanyata' sia bia' ha ini.

2. Hi Saimun Pidru iban hi Tumas pagtawagun Kambal iban hi Nataniel ta'u Kana ha Galili iban manga anak usug ni Sibidi iban pa dua murid ni Isa, ya'un napupun.

3. La'ung ni Saimun Pidru kanila, Manglava aku. Na' la'ung nila kania, Magad kami kaimu. Gimua' na sila ampa simakat pa buti; sagua' sing dum yadtu wai nakawa' nila.

4. Na' sine magtataimbukas na ing adlan, hi Isa timindug ha daplakan; sagua' wala' ka'ingati sing manga murid sing hi Isa na ini.

5. Hangkansa iasubu sila ni Isa. Manoa anak, aun ka ista' niu? La'ung nila kania, Wai, Tuan.

6. La'ung nia kanila, Larukan niu ing laya ha dapit pa ta'u sing buti bat da kamu makakawa'. Hangkansa liaruk nila iban di' nila na ma'utuno pata'as buti karna' mabanus ing manga ista'.

7. Ing murid kalasahan ni Isa namuno kan Pidru amu agi, Sia na yan ing Tuhan. Pagdungug hi Saimun Pidru sing amuna sia ing Tuhan, nagtamung sia karna' wai tamungun nia ampa sia timugpa' palaum dagat.

8. Sagua' ing ka'ibanan murid miaun ha buti nagguguyud sing laya hipu' sing ista' karna' bukun sila malayu' dain ha higad bat hat ka'numan ngarupa' kulang-labi.

Pagka'un mahina'at ha daplakan

9. Na' pagna'ug nila pa higad nakakita' sila tinapai didtu iban бага-buling taga ista' diarangdang

10. La'ung ni Isa kanila, Da kamu dain ha manga ista' nakawa' niu haindu'un.

11. Hangkansa hi Saimun Pidru simakat ampa nia iutung ing laya pa higad hipu' sing manga ista' dakula', nanggatus tagka'man tagtu ing ta'ud; iban minsan iandu' mata'ud malangkan ing laya wala' magsisi'.

12. La'ung ni Isa kanila, Kari na kamu kuma'un. Iva wai murid unawakkal umasubu kania bia' ha ini, Hisu-ta' kau? pagka kia'ingatan nila sing amuna ing Tuhan.

13. Miaun hi Isa kimawa' tinapai ampa nia dihil kanila iban uamakkian da isab ing ista'.

14. Hikatu na ini hi Isa kipanyata' pa manga murid nia, pu'as sing kabangun kania dain ha manga patai.

Paka'una ing manga bili-bili ku

15. Na' pag'ubus nila nagka'un sing mahina'at, imasubu ni Isa kan Saimun Pidru, Saimun, anak ni Yahya, kakasihian mu ka aku labi dain ha manga ini? Sambung nia kania, Hu'un Tuhan ka'ingatan mu sing malasa aku kaimu.

16. La'ung ni Isa, Paka'una ing manga anak bili-bili ku. Iasubu sia magbalik hikadua, Saimun, anak ni Yahya, kakasihian mu ka aku? Sambung nia kania, Hu'un Tuhan, ka'ingatan mu sing malasa aku kaimu. La'ung nia kania, Palihala'a ing manga bili-bili ku.

17. Iasubu sia hikatu, Saimun, anak ni Yahya, kalasahan mu ka aku? Hi Pidru simusa sabab namung sia kania sing hikatu, Kalasahan mu

ka aku? Na' la'ung nia kania, Tuhan, ka'ingatan mu ing katan unu-unu; ka'ingatan mu sing malasa aku kaimu. La'ung ni Isa kania, Paka'una ing manga bili-bili ku.

18. Bunnal, bunnal tu'ud baita'an ta kau, sing bata'-bata' pa kau magkambut kau sing baran-baran mu iban magpanau kau paka'in-paka'in kabaya'an mu; sagua' bang kau luma'as na, hidupa mu na sadja ing buktun mu iban duga'ing na ing magkambut kaimu iban duma kaimu pa di' mu kabaya'an.

19. Ini bichara nia hipa'ingat bang bia'di'in ing kamatai masanglit ni Pidru ing Allahu Ta'ala. Pagpu'as nia nagbichara ha ini la'ung nia kania, Agad kau kaku'.

Ing murid kalasahan

20. Paglingi' hi Pidru, kita' nia ing murid kalasahan ni Isa imu'urul; sia ini ing simandig ha daghal ni Isa sa'bu sing pagka'un nila magarib, amu ing nangasubu amu agi, Tuhan, hisiuta' ing tumipu kaimu?

21. Hangkansa pagkita' hi Pidru kania, iasubu nia hi Isa, Tuhan, bia'di'in na ing ta'u ini?

22. La'ung ni Isa kania, Bang kabaya'an ku tumagad sia sampai pagkari ku, unu-ta' ing lamud mu? Agad kau kaku'.

23. Hangkansa ing hilala'ungan ini natanyag halauman sing manga taimanghud, kunu' ing murid ya'un di' matai; malaingkan wala' hi Isa namung kania, sing di' sia matai sagua' la'ung nia, Bang kabaya'an ku tumagad sia sampai pagkari ku, unu-ta' ing lamud mu?

24. Amuna ini ing murid nagsaksi' sing manga ini iban simulat sing mang ini; iban ka'ingatan namu' ing parsaksi'an nia bunnal.

25. Sagua' aun pa isab mata'ud duga'ing unu-unu nahinang ni Isa; bang hisulat hambu'uk-hambu'uk ing manga ini, pikil ku minsan ing dunya na, di' makalu'unan sing manga kitab wajib hisulat.